

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็น
นวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-
ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ปรารธนา วงศ์ลังกา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็น
นวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-
ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ปรารธนา วงศ์ลिंगกา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE CORRELATION BETWEEN INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND INNOVATOR TEACHERS IN THE SCHOOL
OF EDUCATIONAL DEVELOPMENT CENTER NETWORK GROUP,
CHEDI LUANG AND THA KO SUBDISTRICT, UNDER
CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

An Independent Study Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education in Educational Administration

May 2025

Copyright by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็น
นวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-
ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ของ ประรณนา วงศ์สิงกา

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร.ณัฐ รัตนศิริณิษฐกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ดร.ธารารัตน์ มาลัยเถาว์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รักชิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็น
นวัตกรของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-
ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** ประรณนา วงศ์ลังกา
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ
- คำสำคัญ:** ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ความเป็นนวัตกร, ผู้บริหารสถานศึกษา

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาความเป็นนวัตกรของครู และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูจำนวน 135 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรสำเร็จรูปของทาร์โยยามาเน่ สุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความเป็นนวัตกรของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์ระดับสูงในทิศทางบวกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

Title: THE CORRELATION BETWEEN INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND INNOVATOR TEACHERS IN THE SCHOOL OF EDUCATIONAL DEVELOPMENT CENTER NETWORK GROUP, CHEDI LUANG AND THA KO SUBDISTRICT, UNDER CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

Author: Pratthana Wonglangka

Advisor: Assistant Professor Dr. Santi Buranachart

Keywords: Innovative, Leadership, Educational

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study the innovative leadership of school administrators 2) to study the teachers' educational practices and 3) to study the correlation between innovative leadership of school administrators and teachers' educational practices in the school of educational development center network group, Chedi Luang and Tha Ko subdistrict, under Chiang Rai primary educational service area office 2. The sample group consisted of 135 schoolteachers. The sample size was determined using Yamane's formula, with stratified random sampling based on school size. The research instrument was a questionnaire. The content validity index (CVI) was 0.98. The data were analyzed using statistical methods, including mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The research findings revealed that: 1) The overall level of transformation in the innovative leadership of school administrators was high. 2) The overall level of the teachers' educational practices was also high. 3) There was a strong positive correlation between innovative leadership of school administrators and teachers' educational practices, with statistical significance at the 0.01 level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้เกี่ยวข้องหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และนวัตกรรมการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้อำนวยการปฐมทัศน์ อวดห้าว ประธานศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 นายบัณฑิต ไชยวงศ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาระบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครูผู้สอน และบุคลากร โรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน วิทยาลัยการศึกษา และมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประสิทธิ์ประสาทสรรพความรู้ทั้งปวง และให้คำแนะนำระหว่างการศึกษาตลอดมา เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นพลังใจ ในยามที่เหนื่อยล้า และให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน จนทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็น เครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และคณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ขอจงได้รับส่วนแบ่ง ความดีนี้ทุกท่านเทอญ

ปรารธนา วงศ์ลังกา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำซึ่งนวัตกรรมการจัดการสถานศึกษา.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรของครู.....	29
ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
การสร้างเครื่องมือการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2	58
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนา การศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2	67
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง- ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2	73
บทที่ 5 บทสรุป	75
สรุปผลการวิจัย	75
อภิปรายผลการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	90
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	91
ภาคผนวก ข ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out)	92
ภาคผนวก ค รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย	104

ภาคผนวก ง รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าถึงรวบรวมข้อมูลการวิจัย	105
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	106
ประวัติผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา.....	25
ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบความเป็นนวัตกรรมของครู.....	35
ตาราง 3 แสดงจำนวนผู้บริหาร ข้าราชการครู และ บุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งหมดในศูนย์ เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำบล เจริญหลวง-ตำบลท่าก้อ	39
ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	49
ตาราง 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	57
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจริญหลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2.....	58
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจริญหลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	59
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจริญหลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม	60
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจริญหลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์.....	62
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจริญหลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	63
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจริญหลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม	64

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม	66
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2	67
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์	68
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการตั้งคำถาม	69
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสังเกต	70
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการทดลอง.....	71
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย.....	72
ตาราง 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบล ท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2	73

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย 47

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) การนำพาประเทศก้าวหน้าท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบ่มเพาะบุคลากรผู้มีศักยภาพสูง เพื่อปฏิรูปประเทศไทยไปสู่การขับเคลื่อนด้วยฐานนวัตกรรม ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งจากภายใน เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างทุนมนุษย์ ซึ่งมีเป้าประสงค์หลักคือ การพัฒนาประชากรในทุกช่วงวัยและในทุกมิติให้เป็นพลเมืองที่ดี มีความสามารถ และมีคุณภาพ โดยคนไทยทุกคนมีความพร้อมทั้งทางกาย ใจ สังคม และปัญญา มีพัฒนาการรอบด้านและมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงในทุกวัย มีความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม เป็นพลเมืองที่ดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะ รู้จักประหยัดอดออม ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะการสื่อสาร มีนิสัยใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมการเป็นผู้มีทักษะขั้นสูง นวัตกรรม นวัตกรรม นวัตกรรม โดยประกอบสัมมาชีพตามความถนัด และสถานศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แก้ไขปัญหาทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และดำรงตนในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ได้เหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การบ่มเพาะนวัตกรรมให้ผุดบังเกิดในองค์กร จำต้องอาศัยการฝึกกำลังและการสนับสนุนอย่างจริงจัง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีศักยภาพนำรอดหน้าเชิงนวัตกรรม ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ด้วยเหตุที่ผู้นำคือผู้ที่มิบทบาทในการสนับสนุนและเสริมสร้างให้บุคลากรในองค์กรมีวิจรรณญาณและแนวทางในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ วิธีการที่แปลกใหม่ อันก่อให้เกิดความคล่องแคล่วและฉับไวในการปฏิบัติการกิจ ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการและเป็นคุณภาพการต่อองค์กร ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีสมรรถนะในการสร้างสรรค์องค์กรให้เป็นแหล่งบ่มเพาะการเรียนรู้ทางนวัตกรรม โดยสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมบรรยากาศและอำนวยความสะดวกให้เกิดการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานทั่วทั้งองค์กร กระตุ้นจินตนาการของบุคลากรในองค์กรให้เป็นผู้บุกเบิกทางความคิดและสร้างสรรค์ปัจจัยการผลิตที่ทรงประสิทธิภาพเหนือกว่าคู่แข่ง (Vlok, 2012)

ผู้บริหารจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญของการยกระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร อีกประการสำคัญคือ การบ่มเพาะนวัตกรรม ซึ่งเป็นสมรรถนะในการบ่งชี้และบริหารจัดการศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ ที่แฝงอยู่ในบุคลากร โดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงขีดความสามารถของบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรในการรังสรรค์นวัตกรรม วิลเลียมสัน (Williamson, 2011) ชี้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติสู่การเป็นผู้นำทางนวัตกรรม โดยคำนึงถึง 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ การนำวิธีการที่แปลกใหม่มาใช้ในการแสดงภาวะผู้นำ และการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการก่อเกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการนำวิจักษณ์ญาณเชิงนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร ซึ่งผู้นำเชิงนวัตกรรมมีบทบาทหลักในการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรไปสู่วัฒนธรรมแห่งนวัตกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งในการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ผู้นำเป็นบุคคลสำคัญ เป็นศูนย์รวมของการดำเนินงานในการวางแผนและแนวทางการปฏิบัติ การสร้างกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนนโยบาย หรือการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้น หากองค์กรใดมีผู้นำที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ และมีศักยภาพที่น่าที่โดดเด่น องค์กรนั้นก็จะสามารถดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จได้อย่างราบรื่น และในยุคปัจจุบันที่ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการพัฒนาสื่อและวิธีการเรียนรู้ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างมากมาย ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (นุชิตา สุวแพทย์, 2560) ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องมีคุณสมบัติของผู้นำเชิงนวัตกรรม การพัฒนาศักยภาพเชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรจึงเป็นสิ่งสำคัญสู่การสร้างบุคลากรนวัตกรรม หรือที่เรียกว่า นักบุกเบิก (Venturesome) ซึ่งจะต้องเป็นผู้กล้าเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ มีความรู้ เป็นนักประดิษฐ์ หรือมีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี มีความสามารถในการทำความเข้าใจและประยุกต์ใช้ความรู้เชิงเทคนิคที่ซับซ้อนสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนระหว่างการพัฒนาวัตกรรมการได้อย่างดี (Rogers, 1983)

จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการองค์กรทุกประเภท ผู้นำมีบทบาทในการโน้มน้าว ชักจูง กระตุ้น และผลักดันให้บุคลากรเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ธัญญากร ศรีสุข และสร้อยณี อุเสินยาง, 2565) กล่าวได้ว่า ศักยภาพนำรุดหน้าเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารหรือผู้นำในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบ่มเพาะนวัตกรรมในองค์กรและการจุดประกายความคิดใหม่ ๆ ของบุคลากรจำเป็นต้องอาศัยศักยภาพนำรุดหน้าเชิงนวัตกรรม เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถปรับตัวและปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาองค์กรนวัตกรรมและการพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นนักสร้างสรรค์ ดังที่กล่าวมา ศักยภาพนำรุดหน้าเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา

ไปสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม เพราะสามารถบริหารจัดการนวัตกรรม ส่งเสริมการดำเนินงานที่แปลกใหม่ และสร้างสรรค์อย่างโดดเด่น (พยัต วุฒิรงค์, 2555) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน รวมถึงการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพราะเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ วางแผน อำนาจการ และมอบหมายงานให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ และในยุคสมัยที่กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องสร้างศักยภาพนำที่เข้มแข็งในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ธนะชัย เชาว์พลกรัง และกาญจนา ภัทรวิวัฒน์, 2554) การพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง มีทักษะความเป็นผู้นำ มีวิจรรย์ญาณ มีความรู้ความสามารถ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความกล้าหาญทางจริยธรรม และมีทักษะในการใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา เพื่อการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน ในทุกระดับเป็นสำคัญ การบรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพของผู้เรียนอย่างยั่งยืน จึงต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ ศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

นอกจากนั้น บุคลากรผู้เปี่ยมด้วยนวัตกรรม หรือที่อาจเรียกว่า “นักรวัตกร” จำต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติข้างสังเกต เป็นผู้ใฝ่รู้และกระหายใคร่ในสิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ กล้าที่จะบุกเบิกในสิ่งที่มีเคยกระทำมาก่อน เป็นผู้ทรงซึ่งภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าที่จะเสี่ยงและทดลองในสิ่งใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีความสามารถในการเชื่อมโยงองค์ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนบังเกิดเป็นองค์ความรู้ที่แปลกใหม่ (Dyer, Gregersen & Christensen, 2011) และที่สำคัญ สามารถกระตุ้นให้ผู้คนรอบข้างแปรเปลี่ยนแนวคิดเหล่านั้นให้เป็นจริงได้ ดังนั้น “ครู” จึงเป็นบุคคลสำคัญในการเป็นผู้นำในชั้นเรียน ซึ่งถือเป็นสังคมขนาดเล็กที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และหากพิจารณาในมิติทางการศึกษา พบว่า นักรวัตกร คือผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถประดิษฐ์คิดค้นและส่งเสริมให้เกิดเทคนิค วิธีการ กระบวนการ เครื่องมือ แนวทาง หรือผลงานที่เป็นนวัตกรรม สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานของตนเอง องค์กร และส่งมอบไปยังระบบการจัดการศึกษา ซึ่งมีคุณสมบัติ มีคุณค่า และเหมาะสมต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางการศึกษา ดังนั้น บทบาทของครูจึงต้องพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปข้างหน้า และมีคุณลักษณะความเป็นครูที่ตอบสนองวิถีการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ครูจำต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ชี้แนะและเรียนรู้เคียงข้างผู้เรียน เปลี่ยนแปลงสู่การเป็นครูนักสร้างสรรค์ นักสร้างสรรค์จึงเป็นสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถพัฒนาผลผลิตใหม่ หรือประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ฉะนั้น สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้คิดเชิงนวัตกรรมและต่อยอดสู่การเป็นนักสร้างสรรค์ การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะความเป็นนักสร้างสรรค์ได้นั้น บุคคลที่สำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษา

และพัฒนาการเรียนรู้ก็คือ “ครู” ดังนั้น ความเป็นนักรังสรรค์ของครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อคุณภาพการศึกษา (สุภาพร เวียงคำ, 2567) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีศักยภาพนำรอดหน้าเชิงนวัตกรรมย่อมมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้เปี่ยมด้วยความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำพาองค์กรไปสู่องค์กรนวัตกรรม ซึ่งศักยภาพนำรอดหน้าเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว ย่อมจะมีความเกี่ยวเนื่องกับความเป็นนักนวัตกรรมทางการศึกษาของครู ที่จะเป็นครูผู้สร้างสรรค่นักเรียนที่มีคุณภาพต่อไป

ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ถือกำเนิดจากการ รวมสถานศึกษาในตำบลเจดีย์หลวงและตำบลท่าก้อ อำเภอแม่สรวย เข้าด้วยกัน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งได้มีการดำเนินงานและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนในสังกัดสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ ยังคงประสบความท้าทาย โดยเฉพาะ ปัญหาด้านปัจจัย กล่าวคือ ผู้บริหารบางส่วนยังขาดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม อันจะนำมาซึ่งการบริหารจัดการ และการส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและมีคุณลักษณะของนักนวัตกรรม ส่งผลให้ครูผู้สอนยังมีได้ใช้ศักยภาพและความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และในปัจจุบัน ยังคงปรากฏว่า การขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรมของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเจดีย์หลวง-ท่าก้อ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ยังไม่ได้ก่อให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จนกระทั่ง การเสริมสร้างความเป็นนักนวัตกรรมของครูยังไม่ปรากฏการดำเนินงานที่ชัดเจน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้ครูมีความสามารถด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของสังคม คุณภาพของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ย่อมมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถ นำพาองค์กรไปสู่องค์กรนวัตกรรม ซึ่งภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว ย่อมจะมีความสัมพันธ์กับความเป็นนักนวัตกรรมของครู ที่จะเป็นครูผู้สร้างนักเรียน ที่มีคุณภาพต่อไป ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนักนวัตกรรมการศึกษาของครู ในศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 เพื่อเป็นการขยายการศึกษาค้นคว้าในเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของครู อันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรต่อไป

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เป็นที่ประจักษ์ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพครูให้มีความเป็นนวัตกรรมของครูที่สอดคล้องกับบริบทและความเปลี่ยนแปลงของสังคม ประสิทธิภาพและคุณภาพของสถานศึกษาจะสูงขึ้นได้ด้วยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง และเปี่ยมด้วยความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำพาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าว ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นนวัตกรรมของครู ผู้ซึ่งจะเป็นครูผู้สร้างสรรค์นักเรียนที่มีคุณภาพต่อไป ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมของครู ในศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 เพื่อเป็นการขยายพรมแดนแห่งองค์ความรู้ในประเด็นภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของครู อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหารสถานศึกษาในการยกระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
2. เพื่อศึกษาความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขอบเขตการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ตำบลเจดีย์หลวง-ท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 จำนวน 202 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนตำบลเจดีย์หลวง-ท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 135 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์ หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 จากการ สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม และด้านการบริหารความเสี่ยง และองค์ประกอบความเป็นนวัตกรรมของครูทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านทักษะการตั้งคำถาม ด้านทักษะการสังเกต ด้านทักษะการ ทดลอง ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย และด้านความกล้าเสี่ยง

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์ การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- 3.1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง
- 3.1.2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม
- 3.1.3 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

3.1.4 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3.1.5 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

3.1.6 ด้านการบริหารความเสี่ยง

3.2 ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.2.2 ด้านทักษะการตั้งคำถาม

3.2.3 ด้านทักษะการสังเกต

3.2.4 ด้านทักษะการทดลอง

3.2.5 ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีค่านิยมที่มุ่งสู่ความสำเร็จ และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล พร้อมด้วยองค์ความรู้และความเข้าใจในสิ่งแปลกใหม่ ส่งเสริมจินตนาการที่สร้างสรรค์ และสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดการบุกเบิกแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อยกระดับผลสำเร็จและประสิทธิผลของโรงเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้นำสถานศึกษาที่แสดงถึงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้น โดดเด่นด้วยความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจ การสนับสนุนและส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง ผู้บริหารมีทัศนวิสัยที่ชัดเจนต่ออนาคตของสถานศึกษา สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทในทุกด้าน พวกเขามีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ พร้อมทั้งจะเปิดรับและเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับสถานศึกษาจากสภาพที่เป็นอยู่ให้ก้าวหน้าและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าประสงค์ และค่านิยมที่พึงประสงค์ในอนาคต ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การรังสรรค์นวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้นำสถานศึกษาที่สะท้อนถึงความร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินภารกิจ โดยประสานความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วน สนับสนุนและกระตุ้นให้บุคลากรรวมถึงชุมชนเข้ามามีบทบาทร่วมในการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มุ่งสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างมีทิศทางที่ชัดเจนผ่านการแบ่งหน้าที่ การวางแผน การมอบหมายงาน และการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น

เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพการทำงาน ตลอดจนสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ร่วมกันให้คุณค่าต่อนวัตกรรมที่เกิดขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างยั่งยืน

1.3 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหาในหลากหลายมิติของผู้นำสถานศึกษา ซึ่งเปิดพื้นที่ให้บุคลากรมีเสรีภาพทางความคิด เพื่อกระตุ้นให้ครูสามารถปรับใช้วิธีการทำงานได้อย่างยืดหยุ่นและหลากหลาย นำไปสู่กระบวนการพัฒนางานเชิงสร้างสรรค์และการริเริ่มนวัตกรรมที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเน้นการส่งเสริมแนวคิดใหม่ การคิดนอกกรอบ การพัฒนาแนวทางและทางเลือกที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ต่อยอดเป็นแนวคิดสร้างสรรค์ที่นำไปสู่การออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความหมายและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

1.4 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ลักษณะการแสดงผลออกของผู้นำสถานศึกษาที่สะท้อนถึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล และสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหารจัดการ พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนพัฒนาองค์ความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งส่งผลต่อการริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ในสถานศึกษา อีกทั้งยังมีความเข้าใจในแนวทางการประยุกต์ใช้ระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภายในองค์กรการศึกษา และมีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.5 ด้านการสร้างสรรค์บรรยากาศเชิงนวัตกรรม หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมและศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อยกระดับการพัฒนา และการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ รวมถึงการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งมีผลต่อการหล่อหลอมวัฒนธรรมขององค์กร เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การส่งเสริมบรรยากาศที่เปิดรับแนวคิดเชิงนวัตกรรมจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน

1.6 ด้านการบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ในการพิจารณา ตรวจสอบ ควบคุม และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียน โดยมีเป้าหมายในการลดหรือจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในขอบเขตที่องค์กรสามารถยอมรับได้ ทั้งนี้ เพื่อให้การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลลัพธ์เชิงบวกต่อระบบการจัดการศึกษา

2. ความเป็นนวัตกรรมของครู หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทในการริเริ่ม คิดค้น พัฒนา สร้างสรรค์ และส่งเสริมการนำเทคนิค แนวทาง รูปแบบ เครื่องมือ หรือกระบวนการใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงาน ทั้งในระดับบุคคลและองค์กร โดยมุ่งเน้นให้เกิดนวัตกรรมที่มีคุณค่า เหมาะสมกับการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาทางการศึกษาให้ตรงตามเป้าหมายและบริบทของหน่วยงาน ทั้งนี้ ความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของครูให้สามารถสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ สร้างมูลค่าเพิ่ม และนำไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจนต่อระบบการศึกษา

2.1 ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการใช้จินตนาการเพื่อ จุดประกายแนวคิดใหม่ และต่อยอดเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ โดยผู้นำที่มีความคิดว่องไว ยืดหยุ่น และกล้าคิดนอกกรอบ สามารถมองเห็นความเป็นไปได้ในมุมที่แตกต่าง พร้อมทั้งออกแบบสิ่งที่มี คุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อองค์กร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนานวัตกรรมและ กระบวนการจัดการเรียนรู้ จึงเกิดจากการบูรณาการองค์ความรู้กับประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อสร้างแนวคิดใหม่หรือองค์ความรู้ที่ตอบโจทย์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านทักษะการตั้งคำถาม หมายถึง ความสามารถในการตั้งคำถามอย่างมีเป้าหมาย และลึกซึ้ง เพื่อกระตุ้นการคิด วิเคราะห์ และค้นหาคำตอบหรือแนวทางใหม่ ๆ ที่ช่วยพัฒนานวัตกรรม ทางการศึกษา รวมถึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา และการสร้างแนวคิดสร้างสรรค์ ที่เชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา

2.3 ด้านทักษะการสังเกต หมายถึง ทักษะในการมองเห็นสิ่งที่มักถูกมองข้าม โดยการ วิเคราะห์รายละเอียดและดึงข้อมูลที่ซ่อนอยู่ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ และขับเคลื่อนการ เปลี่ยนแปลง ผักผ่อนพัฒนาทักษะอย่างสม่ำเสมอ จะนำไปสู่ความสำเร็จและเป็นรากฐานในการสร้าง นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าจะนำไปสู่ความสำเร็จและต่อยอดเป็นไอเดียนวัตกรรม

2.4 ด้านทักษะการทดลอง หมายถึง การแสวงหาโอกาสในการทดลองแนวคิดใหม่ ๆ อยู่ เสมอ โดยไม่กลัวความล้มเหลวหรือกรอบความคิดแบบเดิม ๆ แนวทางการทดลองนี้มีหัวใจสำคัญ ที่ความกล้าหาญในการก้าวออกจากพื้นที่ปลอดภัย พร้อมทั้งตั้งคำถามและมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ จากประสบการณ์ เพื่อค้นหาโอกาสใหม่ ๆ และพัฒนาผลลัพธ์ ซึ่งอาจนำไปสู่การค้นพบสิ่งที่ไม่คาดคิด เปิดประตูสู่โอกาสใหม่ ๆ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในการสร้างนวัตกรรม

2.5 ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย หมายถึง ทักษะในการสร้างการเชื่อมโยง สร้าง สัมพันธ์ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์จากแนวคิด วิธีการ และประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อรับรู้โอกาสในการพัฒนาตนเอง และร่วมมือในการส่งเสริมการพัฒนา ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 หมายถึง โรงเรียนภายในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ประกอบด้วย 13 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านดินดำ 2) โรงเรียนบ้านป่าถ่อน (วิทยาสมิทธิ) 3) โรงเรียนบ้านร่องบง 4) โรงเรียนบ้านแม่ต๋ำ 5) โรงเรียนเจดีย์หลวงพิทยา 6) โรงเรียนท่าก้อพลับพลาพิทยา 7) โรงเรียนห้วยน้ำขุ่นวิทยา 8) โรงเรียนบ้านแม่ฝักและ 9) โรงเรียนบ้านปางหลวง 10) โรงเรียนบ้านปางหก 11) โรงเรียนบ้านป่าดิงงาม 12) โรงเรียนบ้านแม่ตาแมว 13) โรงเรียนบ้านห้วยหมอเผ่า

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผลการวิจัยทำให้ได้ทราบถึงภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

2. ผลการวิจัยทำให้ได้ทราบถึงความเป็นนวัตกรรมของครู โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

3. ผลการวิจัยทำให้ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดเป็นเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นนวัตกรรมของครูโดยรวม ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีรายละเอียดหัวข้อที่จะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
  - 1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมของครู
  - 2.1 ความหมายของนวัตกรรม
  - 2.2 คุณลักษณะของความเป็นนวัตกรรม
  - 2.3 องค์ประกอบความเป็นนวัตกรรมของครู
3. ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

บริพัทธ์ สารผล (2565) ภาวะผู้นำนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อนถึงศักยภาพในการผลักดัน ให้บุคลากร สร้างสรรค์วิธีการปฏิบัติงานแนวใหม่ เพื่อยกระดับสมรรถนะในการพัฒนาสถานศึกษา อันจะนำไปสู่

การประดิษฐ์นวัตกรรม ที่ก่อให้เกิดคุณูปการต่อการบริหารและการพัฒนาการศึกษา เพื่อบรรลุ จุดมุ่งหมายและเป้าประสงค์ของสถานศึกษา

เมธี ตั้งสิริพัฒนา (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา หมายถึง การแสดงออกของผู้นำ ที่ส่งผลต่อการนำสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อคลี่คลาย ข้อจำกัดหรือยกระดับ ให้สถานศึกษาสามารถ ดำเนินงานด้วยวิถีทางที่แปลกใหม่ ซึ่งทรงพลังและ บังเกิดผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจในการบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

นราธิป โชคชยสุนทร (2563) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นเครื่องมือ ที่ให้เห็นความสำเร็จของสถานศึกษา งานจะดำเนินไปได้ด้วยดี ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีคุณภาพและบรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ธีระนันต์ โมธรรม (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน เป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญและนำความสำเร็จ ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารทุกคนจำเป็นต้องใช้ ภาวะการเป็นผู้นำเข้ามาเกี่ยวข้องเพราะจะสามารถได้ใช้ หรือพยายามชี้ความสามารถของ ผู้ใต้บังคับบัญชา

Sena & Erena (2012) กล่าวว่า ผู้นำที่เปี่ยมด้วยการชี้แนะสิ่งล้ำสมัย อาทิ แนวคิด ปฏิบัติการ กลวิธี กลไก ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือการเสาะหาวิถีทางดับทุกข์แนวใหม่ ซึ่งตอบโจทย์ ความปรารถนาของประชาคมทั้งปัจจุบันและภายภาคหน้า ยิ่งไปกว่านั้น ผู้นำรอดหน้าจำต้องเจนจบ ศาสตร์แห่งการนำ มีความเชี่ยวชาญ ยึดมั่นคุณค่า มีทัศนวิสัยกว้างไกล เพียรพยายามให้ประชาามีสุข ภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมที่ตึงต้าม ควบคู่ไปกับการพิทักษ์รักษาสรรพสิ่งแวดลอมและ โลกานวัตกรรม เพื่อสรรค์สร้างสังคมที่สอดคล้องสมดุล

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถ เชิงปฏิบัติของผู้นำสถานศึกษาที่ยึดมั่นหลักการแห่งความสำเร็จ และมีมุมมองอนาคตที่ลึกซึ้ง พร้อมทั้ง รอบรู้และเข้าใจในสิ่งทันสมัย กระตุ้นจินตนาการอันบรรเจิด และส่งเสริมการเติบโตให้บุคลากร ทางการศึกษา จุดประกายแนวทางที่แปลกใหม่ เพื่อยกระดับผลลัพธ์และประสิทธิภาพของโรงเรียน ตามเป้าประสงค์ที่วางไว้

ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ สรุปได้ดังนี้

กุลชลี จงเจริญ (2561) ได้ศึกษาถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มีต่อองค์การ โดยสังเกตุการณ์ ดังนี้

1. เป็นแรงขับเคลื่อนให้ปัจเจกบุคคลบังเกิดประกายความคิดสร้างสรรค์ในการริเริ่ม สิ่งแปลกใหม่ อันส่งผลานิสงส์ต่อการดำเนินงาน

2. สามารถฉายภาพการพิจารณาผลสัมฤทธิ์แห่งการปฏิบัติงานคืนสู่ผู้ได้บังคับบัญชาอย่างรอบด้าน

3. หล่อหลอมให้บุคลากรในองค์กรมีจุดร่วมหรือเป้าประสงค์เดียวกันในการปฏิบัติภารกิจ

4. เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีงามระหว่างบุคลากรในหมู่คณะ

5. บ่มเพาะความเชื่อมั่นและไว้วางใจซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรในองค์กร

บริษัท สारผล (2565) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญอย่างยิ่งของศักยภาพภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญมาก โดยกล่าวไว้ ดังนี้

1. ศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารจะสามารถวางแนวทางขององค์กรด้วยยุทธศาสตร์แห่งนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. บุคลากรในองค์กรจะได้รับการส่งเสริมให้ผนึกกำลัง ร่วมแรงร่วมใจ ปฏิบัติงานเป็นคณะ และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

3. บุคลากรในองค์กรจะได้รับการถ่ายทอดข้อมูลอย่างกระจ่างชัดในทุกกระบวนการและขั้นตอน และสามารถประจักษ์เป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ที่จับต้องได้จริง อันนำไปสู่การปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามประสงค์

4. ศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารจะสามารถจุดประกายแรงจูงใจให้บุคลากรสามารถปฏิบัติภารกิจมุ่งสู่ทัศน์วิสัยขององค์กรได้อย่างเต็มกำลัง

5. ศักยภาพนำรุดหน้าสามารถก่อร่างสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการประดิษฐ์นวัตกรรมได้อย่างเด่นชัด

กุลชลี จงเจริญ (2561) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมโดยสังเขป ดังนี้

1. เป็นปัจจัยหนุนให้บุคลากรมีจินตนาการอันบรรเจิดในการรังสรรค์ชิ้นงาน

2. เป็นศูนย์รวมใจให้การปฏิบัติภารกิจมีเป้าประสงค์ร่วมกัน

3. เสริมสร้างสายสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างบุคลากร ก่อเกิดความเชื่อมั่นไว้วางใจซึ่งกันและกัน

4. เป็นพลังขับเคลื่อนและจุดประกายความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุความสำเร็จ

5. ผู้นำสามารถวางจุดมุ่งหมายและแนวทางการดำเนินงานขององค์กรให้ก้าวหน้าและบรรลุผลสัมฤทธิ์

6. เป็นเครื่องมือในการคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ด้วยกระบวนการวิธีเชิงนวัตกรรมอย่างมีชั้นเชิง

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแรงหนุนและขับเคลื่อนให้เกิดการประดิษฐ์สิ่งใหม่ เพื่อส่งเสริมแนวความคิดที่แปลกใหม่ สามารถจุดประกายความมุ่งมั่นให้บุคลากร ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามทัศนวิสัยที่วางไว้ ผู้บริหารที่มี สมรรถนะนำรอดหน้าจะมี ญาณทัศนะในการเล็งเห็นลู่ทางและอุปสรรคใหม่ ๆ ถ้าที่จะทลายกรอบความคิดเดิม ริเริ่มสร้างสรรค์ สิ่งล้ำสมัย และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง อันจะนำไปสู่การสถาปนาสถานศึกษาให้เป็นวิสาหกิจแห่งนวัตกรรมได้

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการ เพื่อทำการสังเคราะห์ และกำหนดเป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีดังต่อไปนี้

จิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง การมี วิสัยทัศน์ที่ก้าวทันยุคสมัย สามารถวิเคราะห์พลวัตและทิศทางความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา กำหนดภาพอนาคต ภารกิจ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ที่คมชัด กว้างไกล แตกต่าง สอดคล้องกับบริบทองค์กร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาจากจุดเดิมสู่การรังสรรค์นวัตกรรมในองค์กร เพื่อขับเคลื่อนไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและถ่ายทอดสู่แนวทางการปฏิบัติเพื่อผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง สร้างโอกาสแห่งการเติบโตในทุกสภาพการณ์ผันแปร มีความกระตือรือร้น อยู่เสมอ สามารถยังเห็นการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ยอมรับและเตรียมพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในภายภาคหน้า

2. ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม หมายถึง การผนึกกำลังร่วมใจปฏิบัติภารกิจ โดยบูรณาการความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วน เปิดโอกาสและโน้มน้าวให้บุคลากรและชุมชน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน ร่วมกันปฏิบัติงานเป็นทีม ร่วมกันพิจารณา ร่วมกันระดม ปัญหา เกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีเป้าหมายเดียวกัน กำหนดบทบาท วางแผน มอบหมายภารกิจ ตลอดจน ร่วมกันเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับประสิทธิภาพการทำงาน เปิดเวทีให้ทุกคนได้สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ถ่ายทอดองค์ความรู้และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เห็นคุณค่าของนวัตกรรมที่ร่วมกันสร้างสรรค์และเกิดความภาคภูมิใจ ที่นำพาคณะกรบรลุเป้าประสงค์ รวมทั้งนำพาคณะทำงานในองค์กรเข้าไปมีส่วนร่วมหรือปฏิบัติงาน ร่วมกับชุมชนอย่างเต็มใจและเต็มศักยภาพ

3. ด้านการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการริเริ่ม คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ที่หลากหลาย รูปแบบ หลายมุมมอง ทลายกรอบความคิดเดิม สร้างทางเลือกที่แปลกใหม่เพื่อแสวงหาแนวทาง ในการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำสิ่งใหม่ ๆ หรือประดิษฐ์

นวัตกรรมใหม่ มาใช้ในการบริหารและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัย มีการสำรวจและแสวงหาข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำแนวคิดดั้งเดิมมาต่อยอดให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณค่า ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรคิดค้นและพัฒนางานใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดนวัตกรรม ตลอดจน สนับสนุนสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์ เช่น ให้บุคลากรเสนอความคิดแล้วนำไปปฏิบัติ รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรมีอิสระทางความคิดในการวางแผนการทำงาน สนับสนุนการประยุกต์ใช้วิธีการใหม่ ๆ ตามบริบทขององค์กร และสามารถรวบรวมข้อคิดเห็นและมุมมองต่าง ๆ นำมาเป็นประโยชน์เพื่อสร้างแนวความคิดใหม่ ๆ ในการขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรม

4. ด้านการบริหารความเสี่ยง หมายถึง การจัดการและบริหารปัจจัยและกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยมีการวางแผน วิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง กำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมกิจกรรม เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ทำให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตมีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด กำกับและตรวจสอบติดตามการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ โดยคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ พิจารณาได้ตรง ประเมินสถานการณ์ ถ้าตัดสินใจบนความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ให้การสนับสนุนทรัพยากรและแสดงออกถึงความพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ประเมินผลและรายงานผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน วางแผนจัดการบริหารความเสี่ยงในการนำนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในสถานศึกษา รวมทั้ง วางมาตรการรองรับในกรณีที่เกิดสถานการณ์นอกเหนือจากแผนการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมในองค์กร

5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ แสดงทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจ ยอมรับ และนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับการดำเนินงาน สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย พัฒนาระบบบริหารจัดการ ถ่ายทอด เผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนและหน่วยงานอื่น จัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากรในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับองค์กร จัดให้มีบริการความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้าน ICT ร่วมกัน ตลอดจนจัดทำระบบงานข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน โดยจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลส่วนกลาง และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลไปใช้ได้ทันที

6. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม หมายถึง การกำหนดทิศทาง โครงสร้าง องค์กร และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อกระบวนการ รั้งสรรคนวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างสภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพ ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ และมีมารยาทในการทำงาน ร่วมกัน สนับสนุนให้บุคลากรแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำไปสร้าง หรือพัฒนานวัตกรรมเป็นของตนเอง ส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักเข้าสังคม เปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น มีการ สื่อสาร พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อต่อยอดแนวคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ นำไปสู่การสร้างชุมชนแห่งการ เรียนรู้ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างนวัตกรรม และให้รางวัลหรือผลตอบแทน แก่บุคลากรที่สามารถบรรลุเป้าหมาย เพื่อเสริมแรงจูงใจในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

สุรียา สรวงศิริ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ครู ในโรงเรียนสังกัดส น ำงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย

1. วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม หมายถึง ความเชี่ยวชาญในการประยุกต์องค์ความรู้เพื่อกระตุ้น และชักจูง ให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา ปัญหา อุปสรรค เพื่อกำหนดภาพอนาคตเชิงนวัตกรรม แล้วนำภาพอนาคตนั้นสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ มี 2 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ การวางภาพอนาคตเชิงนวัตกรรม และการนำภาพอนาคตเชิงนวัตกรรมสู่การ ปฏิบัติ

2. การสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม หมายถึง ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะในการสร้าง วิสาหกิจแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้เกิด การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มี 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ การสร้างวิสาหกิจแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การ สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และ การมีส่วนร่วมในวิสาหกิจแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. การสร้างบรรยากาศเชิงนวัตกรรม หมายถึง ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะในการสร้าง และ ใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน การให้คำปรึกษา และ การเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงาน มีการ พัฒนาและจัดสรรสภาพแวดล้อม ให้ เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมการทำงาน ที่มีประสิทธิภาพ บังเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด มี 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ การมีนวัตกรรมการสอน การมีระบบ พี่เลี้ยง และ การจัดสภาพแวดล้อม

4. การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะในการริเริ่มสิ่ง ใหม่ ๆ วิธีการใหม่ ๆ การคิดอย่างยืดหยุ่นหลากหลายรูปแบบ หลากมุมมอง รวมทั้งมีการคิดแบบ

บูรณาการผสมผสานวิธี เพื่อประยุกต์แสวงหาวิถีปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะงานและบริบท มี 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ การคิดริเริ่ม การคิดยืดหยุ่น และการคิดแบบบูรณาการ

ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ภูมิปัญญาและสมรรถนะในการกระตุ้น ชักจูง โน้มน้าว ให้บุคลากร ร่วมกันพิจารณาปัจจัยแวดล้อมของสถานศึกษา ทั้ง จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ปัญหา อุปสรรค เพื่อร่วมกันกำหนดภาพอนาคต และ ร่วมสร้างวิสัยทัศน์สู่การนำไปปฏิบัติ ตามเป้าหมายของสถานศึกษาให้ สมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม

2. การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่บ่งชี้ถึงความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญในการก่อสร้างสร้างคณะทำงานเชิงนวัตกรรมแนวทางใหม่ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของบุคลากร โดยการเป็นผู้นำที่ทรงคุณภาพ มีการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกันในหมู่คณะ ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

3. การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติ ที่สะท้อนถึงการเป็นบุคคลที่เพียบพร้อมด้วยความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ คิดค้น ออกแบบสิ่งแปลกใหม่ มีทักษะเชิงนวัตกรรมในการพัฒนาการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานที่ทรงคุณค่า

4. การแสดงบทบาทหน้าที่เชิงนวัตกรรม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงถึงการเป็นหัวขบวนด้านนวัตกรรม ทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม เกื้อหนุน รวมทั้งอำนวยความสะดวก ให้แก่บุคลากรในองค์กร ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

5. การมีบุคลิกภาพเชิงนวัตกรรม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่บ่งชี้ถึงการเป็นบุคคลที่มีความคิดที่เฉียบแหลม สื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้อย่างชัดเจน เป็นแม่แบบด้านนวัตกรรม ทำให้บุคคลอื่นสามารถปฏิบัติตามได้

ปาริฉัตร นวนทอง (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารที่สามารถหยั่งเห็นภาพลักษณ์ของสถานศึกษาในภายภาคหน้า ตามพลวัตแห่งสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนในทุกมิติ

มีความตื่นรู้และพร้อมสรรพ ยอมรับและเตรียมพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นการพัฒนา และปรับปรุงจากสภาพที่เป็นอยู่ ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ เป้าประสงค์ ค่านิยมอันดีงามของ สถานศึกษาในอนาคต มุ่งหมายการรังสรรค์นวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาขององค์กรสู่ เป้าหมายที่ปรารถนา

2. ด้านการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารที่แสดงออกถึง ความสามารถในการผสมรวมความคิดที่หลากหลายไว้ซึ่งจำกัด คิดนอกกรอบ คิดมุมใหม่ คิดค้น นวัตกรรมที่แตกต่าง ทรงคุณค่า และเป็นประโยชน์ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

3. ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารที่บ่งชี้ถึง ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและเปิดโอกาสให้ครู ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยมีจุดมุ่งหมายและ เป้าประสงค์เดียวกัน ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน มีการพึ่งพาอาศัยกันและยอมรับซึ่งกันและกัน โดยมี กระบวนการทำงานตั้งแต่การประชุม วางแผน การปฏิบัติตามแผน การปรับปรุงตรวจสอบ การ ดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

4. ด้านการมีจริยธรรมและตรวจสอบได้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งมั่นสู่ความ ถูกต้อง มีอิสระภายใต้สำนึกแห่งมโนธรรม มีพันธกิจในการปฏิบัติตนต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งนี้ เพื่อนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองในสถานศึกษา

5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การนำเอาเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษา และสามารถประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการพัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยในสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและเพียงพอ ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานอย่างมี ประสิทธิภาพ

6. ด้านบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติ ที่ผู้บริหารแสดงถึง ความสามารถในการสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการปฏิบัติงาน ที่หลากหลาย ตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากร สร้างบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ ตระหนักถึง ความสำคัญและคุณค่าของการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้บุคลากรมีความสามารถในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อต่อยอดแนวคิดการสร้างนวัตกรรม

บริพัทธ์ สารผล (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย

1. การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เพื่อกำหนดภาพอนาคต ภารกิจ กลยุทธ์ เป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถสื่อสารแนวทางการปฏิบัติงานให้บุคลากรเข้าใจอย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่การรังสรรค์นวัตกรรม และ มีการนำเอานวัตกรรมที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

2. การมีความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงกระบวนการใคร่ครวญ วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาด้วยรูปแบบที่แตกต่าง เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีอิสระทางปัญญา เพื่อส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้วิธีการปฏิบัติงานได้อย่างหลากหลาย อันจะนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์และพัฒนางานให้เกิดนวัตกรรมที่มีคุณค่าในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

3. การสร้างองค์กรแห่งนวัตกรรม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมของสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรม จัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความพร้อมในการประดิษฐ์นวัตกรรม ส่งเสริมบุคลากรให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อนำแนวคิดใหม่ ๆ มาสร้างเป็นนวัตกรรม สนับสนุนหรือให้รางวัลแก่บุคลากรที่สร้างสรรค่นวัตกรรมใหม่ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นวิสาหกิจแห่งนวัตกรรม

4. การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้บุคลากรมีการทำงานเป็นทีมและสร้างความเชื่อมั่นซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน สร้างความสัมพันธ์อันดี เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการประดิษฐ์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันเปิดโอกาสให้ครูสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงานหรือแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างสรรค์หรือพัฒนานวัตกรรมของการจัดการศึกษา ในรูปของ ผลลัพธ์สำคัญที่สถานศึกษาต้องการ

5. การบริหารความเสี่ยง หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความพร้อมกับการนำนวัตกรรมมาทดลองใช้ในสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์และควบคุมการดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการติดตามผลการปฏิบัติ ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว อันเกิดจากการปรับเปลี่ยนวิธีการใหม่ และมีการกำกับติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ

กนกพิชญ์ สรรพศรี (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์เขต 1 ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย

1. ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการคาดการณ์อนาคตหรือการวางแผนระยะยาวสำหรับองค์กร มีวิจรรย์ญาณในการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในภายภาคหน้าเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าประสงค์ และนำพาทิศสู่ความสำเร็จ

1.1 การวางทัศน์วิสัย หมายถึง การประเมินสภาวะปัจจุบันและสภาวะที่พึงประสงค์ในอนาคต โดยระดมความคิดจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร แล้วสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นทัศน์วิสัยสำหรับการพัฒนา มีการจัดทำแผนงานหรือโครงการ และให้การดำเนินงานสอดคล้องกับทัศน์วิสัย ซึ่งทัศน์วิสัยที่ดีควรมีลักษณะชัดเจน ท้าทาย และมุ่งสู่ออนาคต

1.2 การสื่อสารทัศน์วิสัย หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการถ่ายทอดให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กรเกิดความเข้าใจที่ตรงกันในทัศน์วิสัย เกิดการยอมรับและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การประชุม การพิมพ์เผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้บุคลากร เข้าใจในทิศทางเดียวกัน และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การขับเคลื่อนทัศน์วิสัย หมายถึง การปฏิบัติของผู้บริหารในการนำทัศน์วิสัยที่สร้างสรรค์ขึ้นไปสู่การปฏิบัติ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การจัดทำแผนงานหรือโครงการที่มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามทัศน์วิสัยได้ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารในการใช้ศักยภาพทางปัญญาในการคิดอย่างหลากหลายและแปลกใหม่ มีมุมมองที่หลายมิติหลายทิศทาง สามารถคิดได้อย่างกว้างขวางไร้ขีดจำกัด พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบคือ ความคิดริเริ่ม การสร้างแรงจูงใจ ศักยภาพในการแก้ปัญหา และ ความคิดยืดหยุ่น

2.1 ความคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาความคิดค้น ออกแบบการทดลอง เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.2 การสร้างแรงจูงใจ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการกระตุ้นหรือผลักดัน โน้มน้าว ชักจูง ให้บุคลากร ทำงานด้วยความเต็มใจ ทำงานอย่างเต็มความสามารถและพึงพอใจที่จะทำงานโดยปราศจากการบังคับ มีอิสระในการทำงานและการตัดสินใจ และมุ่งมั่นที่จะทำงานให้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้

2.3 ศักยภาพในการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งแสวงหาวิธีการในการแก้ปัญหา รวมถึงการพัฒนาสภาวะที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ การคิดอย่างสร้างสรรค์ ไม่ตัดสินว่าความคิดใครถูกหรือผิด แต่เลือกใช้วิธีการที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา วางแผนแก้ปัญหาและนำไปแก้ไข โดยเชื่อมั่นในตนเองและเชื่อมั่นในทีมงานของตนเอง

2.4 ความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความสามารถในการพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง การปรับตัวตามสถานการณ์ต่าง ๆ เปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและแนวทางใหม่ ๆ ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกและสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความชำนาญ หรือความคล่องแคล่ว โดยใช้กระบวนการทำงานและการสร้างทีมงานแนวใหม่และการเป็นผู้นำทีมที่ทรงคุณภาพ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากร ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ประกอบด้วย การมีเป้าหมายร่วมกัน การสร้างความไว้วางใจ การติดต่อสื่อสาร และการมีส่วนร่วมในการทำงาน

3.1 การมีเป้าหมายร่วมกัน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันของสมาชิกทุกคนในองค์กร เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน กำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อให้มีทิศทางเดียวกัน

3.2 การสร้างความไว้วางใจ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้บุคลากรมีความไว้วางใจในตัวผู้บริหาร และมีความเชื่อมั่นในองค์กร ผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงานที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จร่วมกัน มีการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี กำหนดบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับความสามารถ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน ทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จ

3.3 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการประสานงานกับบุคลากรในองค์กร มีการสื่อสารที่ดี สร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ส่งผลให้การปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.4 การมีส่วนร่วมในการทำงาน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารในการกำหนดแนวทางปฏิบัติของการทำงานร่วมกัน โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้ร่วมงานเป็นสำคัญ มีการให้ข้อเสนอแนะที่ดีในระหว่างการทำงาน เพื่อให้บุคลากร ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรมในสถานศึกษา โดยใช้รูปแบบการปฏิบัติงานที่หลากหลายตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากร สร้างบรรยากาศเชิงนวัตกรรมให้เห็นความสำคัญและคุณค่าต่อการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้บุคลากรแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อต่อยอดแนวคิดการสร้างนวัตกรรม ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

4.1 การพัฒนาบุคลากร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการส่งเสริมให้บุคลากร มีความคิดอย่างเป็นระบบ กล้าคิด กล้าทำ และกล้าเสี่ยง ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาความรู้ มีความชำนาญในการพัฒนานวัตกรรม และการทำงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการสร้าง แรงจูงใจ แรงบันดาลใจในการทำงาน สร้างบรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วม กระตุ้นให้บุคลากร มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ของตนเอง ส่งผลให้งานสำเร็จลุล่วง โดยอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อปรับเปลี่ยนตนเองให้ทันต่อความรู้ใหม่ สามารถปรับตัวให้ตอบสนอง ต่อการสร้างโอกาสใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดความได้เปรียบที่ยั่งยืนในองค์กร

4.3 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในการแสดงศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี รวมไปถึงการส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้และ เข้าใจวิธีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้ในสถานศึกษา และมีการวัดและประเมินผลด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

Couros (2014) เป็นเจ้าของสถาบันบ่มเพาะศักยภาพผู้เรียนด้านความเป็นผู้นำและ กระบวนการเรียนรู้ในประเทศแคนาดา ซึ่งเป็นสถาบันพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งภาวะผู้นำและ การเรียนรู้ได้กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ประกอบด้วย

1. มีวิสัยทัศน์ (Visionary)
2. การเข้าใจคนอื่น (Empathetic)
3. การมีรูปแบบการเรียนรู้ (Models Learning)
4. เปิดรับความเสี่ยง (Open Risk Taker)
5. การสร้างเครือข่าย (Networking)
6. การช่างสังเกต (Observant)
7. การเป็นผู้สร้างทีมและทำงานร่วมกับผู้อื่น
8. การมีสัมพันธภาพที่ดี (Focused on Relationship)

Owen (2015) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ (Visionary) เพียบพร้อมด้วยแนวทางพัฒนาสามารถปลูกจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบร่วม

2. กล้าเสี่ยง (Risk-Taking) ฝ่าฝืนความรู้จากการลองผิดลองถูกเพื่อบ่มเพาะองค์ความรู้ใหม่

3. มีรูปแบบในการเรียนรู้ (Modeling Learning) กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นเลิศ สัมผัสจาก ประสบการณ์จริงและการศึกษาค้นคว้า

4. สร้างความร่วมมือ (Establishing Collaborative) ริเริ่มการสร้างคณะทำงานจากการ ประมวลแนวคิดและทฤษฎีแห่งศักยภาพนำรุดหน้า

George (2012) ได้กล่าวไว้ว่าการสร้าง นวัตกรรมผู้นำเชิงนวัตกรรมทั้งหลายจะผ่านทั้งความล้มเหลว และความสำเร็จ ลักษณะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่จะนำความยั่งยืนมาสู่องค์กรจะต้องมีลักษณะ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งมั่นในการสร้างนวัตกรรม คือมีวิสัยทัศน์ในการสื่อสารโน้มน้าว ผู้นำไม่ควรเพียงชื่นชมผลงานดีจากนวัตกรรม ทว่า ต้องสถาปนาให้เป็นวิถีปฏิบัติขององค์กร และเป็นยุทธศาสตร์แห่งการเติบโตของวิสาหกิจ

2. การมีวิสัยทัศน์และมุมมองในระยะยาวในการวางแผนการทำงาน การสร้างสรรค์สิ่งใหม่มีอาจบังเกิดผลในฉับพลัน ฉะนั้นผู้นำจำเป็นต้องมีมุมมองและวิสัยทัศน์ระยะยาว ให้การเกื้อหนุนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

3. กล้าที่จะเสี่ยง ความเด็ดเดี่ยวในการเผชิญความผิดพลาด ทว่า เรียนรู้จากความล้มเหลวเพื่อการปฏิบัติงานที่พัฒนาขึ้น ความเสี่ยงจากการรังสรรค์นวัตกรรมเป็นสิ่งที่ยากจะหลีกเลี่ยง ผู้นำจำเป็นต้องศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาองค์กร

4. การมีส่วนร่วมในนวัตกรรมอย่างเข้มข้น ผู้นำนวัตกรรมจำเป็นต้องมีส่วนร่วมอย่างเข้มข้นกับคณะทำงาน โดยตั้งคำถาม ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาที่อาจอุบัติขึ้น และแสวงหาวิถีทางขยายผลกระทบจากการรังสรรค์นวัตกรรม

5. ความอดทนต่อผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหาร คือตระหนักในความหลากหลายในองค์กร และใช้วิธีการสร้างหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม มียึดติดกับการบริหารจัดการแบบเดิม

Horth & Buchner (2014) กล่าวว่า ความต้องการผู้นำสำหรับองค์กรนวัตกรรมมี 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์และให้กำลังใจแก่บุคลากรในองค์กร (Organizational Encouragement) วัฒนธรรมองค์กรเชิงนวัตกรรม ผสานวิสัยทัศน์เป็นหนึ่งเดียว เพื่อบ่มเพาะการสร้างสรรค์ ประจักษ์ความยุติธรรม ความเสมอภาค การสร้างสรรค์ การให้รางวัล และการตระหนักในผลงานนวัตกรรม ทั้งกลไกส่งเสริมกำลังใจ และการพัฒนาศักยภาพทางความคิดสร้างสรรค์ของบุคลากร

2. ขจัดอุปสรรคต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม (Lack of Organizational Impediments) วัฒนธรรมที่ส่งเสริมการประดิษฐ์สิ่งใหม่ คือ วัฒนธรรมที่ทลายกำแพงขัดขวางนวัตกรรม ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารในการกำจัดสิ่งเหล่านี้ให้หมดไปจากองค์กร และสร้างบรรยากาศที่เป็นแหล่งบ่มเพาะนวัตกรรม

3. การสนับสนุนและให้กำลังใจบุคลากร (Leadership Encouragement) สำหรับผู้นำเชิงนวัตกรรม แสดงออกถึงการเกื้อหนุนและความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน และเห็นคุณค่าของบุคลากร

โดยผู้นำต้องส่งเสริมและสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นให้เกิดนวัตกรรม และมีส่วนร่วมในกระบวนการนวัตกรรม โดยรับฟังและนำความคิดของบุคลากรในองค์กรมาใช้

4. การจัดหาทรัพยากรที่เพียงพอ (Sufficient Resources) การสร้างสรรค์สิ่งใหม่จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรที่เหมาะสม ทั้งเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอต่อการสร้างนวัตกรรม

5. กำหนดภาระงานที่เหมาะสม (Realistic Workload) ผู้บริหารต้องพิจารณาปริมาณภาระงานให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยภาระงานที่เหมาะสม โดยไม่ก่อให้เกิดแรงกดดันจากเวลา บุคลากรต้องมีเวลาและอิสระเพียงพอในการบ่มเพาะผลงานเชิงสร้างสรรค์

6. มีเสรีภาพ (Freedom) ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ช่วงเวลาแห่งอิสระแก่บุคลากรในการคิด การตัดสินใจในงาน และวิธีการที่บุคลากรจะรังสรรค์ผลงานเชิงนวัตกรรม มีการกำหนดข้อจำกัดบางประการ เช่น กำหนดกรอบระยะเวลาในการทำงาน ขอบเขตของงาน หรือค่าใช้จ่ายในการทำงาน แต่สิ่งสำคัญที่ควรให้อิสระแก่บุคลากรในองค์กร คือแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานเชิงนวัตกรรม

7. ทำงานที่ท้าทาย (Challenging Work) งานที่ท้าทายอาจเป็นบ่อเกิดของผลงานเชิงนวัตกรรม และก่อให้เกิดผลผลิตที่มีคุณค่า ผู้บริหารต้องพิจารณาระบบและโครงสร้างที่สามารถสนับสนุนนวัตกรรมนั้น ๆ ว่ามีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ หรือมีความคุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่

8. ทำงานเป็นทีมและทำงานร่วมกัน (Teamwork and Collaboration) บุคลากรในองค์กรนวัตกรรมจะมีการสื่อสารภายในองค์กรที่ดี มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเปิดเผย มีการสนับสนุนความคิดและงานซึ่งกันและกัน ผู้บริหารต้องจัดบรรยากาศองค์กรให้บุคลากรในองค์กรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี

จากนักวิชาการหลายท่าน จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อผู้บริหารแสดงออกถึงสมรรถนะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอย่างเด่นชัด บุคลากรจะได้รับการจุดประกายความคิด กล้าที่จะท้าทายขนบเดิม ริเริ่มทดลองสิ่งแปลกใหม่ และพัฒนาวิธีการสอนที่ก้าวทันยุคสมัย ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียน และศักยภาพภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของสถานศึกษา

ดังนั้น จากการศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับจากนักการศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายเดียวกันแต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การนำเสนอองค์ประกอบแสดงในตารางสังเคราะห์มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดกลุ่ม (Grouping) องค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน แต่เรียกชื่อต่างกันไว้ด้วยกัน เพื่อกำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็น

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	George (2012)	Couros (2014)	Horth & Buchner (2014)	Owen (2015)	สิริภา ประพันธ์พัฒน์ (2560)	สุริยา สรวงศิริ (2564)	จิตินันท์ นันทะศรี (2563)	กนกพิชญ์ สรรพศิริ (2564)	ปาริฉัตร นวนทอง (2565)	ปริพัฒน์ สารผล (2565)	ความถี่
12. ด้านการช่างสังเกต		✓									1
13. ด้านการสนับสนุนการ ปฏิบัติงาน			✓								1
14. ด้านการกำหนดภาระงานที่ เหมาะสม			✓								1
15. ด้านอิสระทางความคิด บุคลากร			✓	✓							1
16. ด้านการอำนวยความสะดวก เพื่อสร้างนวัตกรรม											1

จากตาราง 1 สรุปได้ว่า การสังเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จากนักการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบโดยใช้ความถี่ 5 ขึ้นไป สรุปได้จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการมีส่วนร่วม 3) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม และ 6) ด้านการบริหารความเสี่ยง เพื่อนำไปศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ดังนั้น องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 จากผลการสังเคราะห์ตัวแปรทั้ง 6 ด้าน ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึง กล้าตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม ให้เกิดการพลิกโฉม การหยั่งเห็นภาพอนาคตของสถานศึกษา ตามพลวัตแห่งสถานการณ์ที่ผันแปรในทุกมิติ มีความตื่นรู้และยอมรับและเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้น และเตรียมพร้อมเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุง จากสถานะที่เป็นอยู่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์เป้าประสงค์ค่านิยมอันดีงามของสถานศึกษา ในที่ตีสั้นในอนาคตนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับปาริฉัตร นวนทอง, (2565); บริพัฒน์ สารผล, (2565); กนกพิชญ์ สรรพศรี, (2564); สุรียา สรรพศรี, (2564); ฐิตินันท์ นันทะศรี, (2563); จีราภา ประพันธ์พัฒน์, (2560); Couros, (2014); Owen, (2015); Horth & Buchner, (2014); George, (2012)

2. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกถึงการผนึกกำลังร่วมใจ ปฏิบัติภารกิจ โดยบูรณาการความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วน เปิดโอกาสและโน้มน้าวให้บุคลากรและชุมชน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานร่วมกัน ปฏิบัติงานเป็นคณะ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีเป้าประสงค์เดียวกัน กำหนดบทบาทวางแผน มอบหมายภารกิจ ร่วมกันเสนอแนะ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดและยกระดับสมรรถนะการปฏิบัติงาน เปิดเวทีให้ทุกคนได้รังสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นคุณูปการร่วมกัน ถ่ายทอดองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตระหนักในคุณค่าของนวัตกรรมที่ร่วมกันสร้างสรรค์และเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่นำพาองค์กรบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สอดคล้องกับปาริฉัตร นวนทอง, (2565); บริพัฒน์ สารผล, (2565); กนกพิชญ์ สรรพศรี, (2564); สุรียา สรรพศรี, (2564); ฐิตินันท์ นันทะศรี, (2563); จีราภา ประพันธ์พัฒน์, (2560); Couros, (2014); Owen, (2015); Horth & Buchner, (2014); George, (2012)

3. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ลักษณะการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อนกระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และคลี่คลายปัญหาด้วยแนวทางที่หลากหลาย เปิดเวทีทางปัญญาให้บุคลากรในสถานศึกษามีอิสระทางความคิด เพื่อส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้วิธีการปฏิบัติงานได้อย่างรอบด้าน อันจะ นำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์และพัฒนางาน รวมถึงนวัตกรรมให้บังเกิดสิ่งประดิษฐ์ที่มีคุณูปการต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา สนับสนุนการจุดประกายสิ่งใหม่ ๆ ในหลากหลายมิติ ทลายกรอบความคิดเดิม สร้างสรรค์ทางเลือกที่แปลกใหม่ เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน นำมาประยุกต์ใช้เพื่อก่อให้เกิดแนวคิดที่แปลกใหม่ในการขับเคลื่อนให้บังเกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่มีคุณค่าต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา

สอดคล้องกับปาริฉัตร นวนทอง, (2565); บริพัฒน์ สารผล, (2565); กนกพิชญ์ สรรพศรี, (2564); สุรียา สรวงศิริ, (2564); ฐิตินันท์ นันทะศรี, (2563); จีราภา ประพันธ์พัฒน์, (2560)

4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สรุปได้ว่า ลักษณะการปฏิบัติของของผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อนสมรรถนะในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตระหนักในคุณค่าและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นกลไกในการบริหารจัดการและส่งเสริมบุคลากร รวมถึงการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคลของบุคลากรในมิติแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการจัดการศึกษาและการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่การรังสรรค์นวัตกรรมที่แปลกใหม่ให้กับสถานศึกษา เข้าใจกระบวนการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีเครือข่ายมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาและมีการวัดและประเมินผลการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับปาริฉัตร นวนทอง, (2565); บริพัฒน์ สารผล, (2565); กนกพิชญ์ สรรพศรี, (2564); จีราภา ประพันธ์พัฒน์ ,(2560); George, (2012)

5. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กร

สรุปได้ว่า ด้านการสร้างบรรยากาศเชิงนวัตกรรม ลักษณะการปฏิบัติของของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการบูรณาการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา และการจัดสรรสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมกระบวนการรังสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และการจัดการเรียนรู้ มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรม สมรรถนะและประสิทธิผลซึ่งการบ่มเพาะบรรยากาศแห่งนวัตกรรม ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กร นำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญ ส่งเสริม สนับสนุน อย่างต่อเนื่องต่อการเติบโตขององค์กร และ เสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาแสวงหาองค์ความรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรม และสร้างสรรค์ผลงานที่ทรงคุณค่าแก่สถานศึกษา สอดคล้องกับ ปาริฉัตร นวนทอง, (2565); กนกพิชญ์ สรรพศรี, (2564); สุรียา สรวงศิริ, (2564); จีราภา ประพันธ์พัฒน์, (2560); Horth & Buchner, (2014)

6. ด้านการบริหารความเสี่ยง

สรุปได้ว่า ลักษณะการปฏิบัติของของผู้บริหารสถานศึกษาในการรับมือกับสถานการณ์ผันแปรที่อาจอุบัติขึ้นในภายภาคหน้า เพื่อวิเคราะห์ ควบคุม ติดตาม และประเมินผล จำแนกความเสี่ยงและกำหนดแนวทางหรือมาตรการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสี่ยงให้อยู่ในวิสัยที่องค์กรยอมรับได้ โดยกำกับดูแลกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผน ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และกรอบเวลาที่กำหนด โดยมุ่งเน้นการบูรณาการนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ บริพัฒน์ สารผล, (2565); จีราภา ประพันธ์พัฒน์, (2560); Couros, (2014); Horth & Buchner, (2014); George, (2012)

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมของครู

ความหมายของนวัตกรรม

Dyer, et al. (2011) ให้นิยามความหมายของนวัตกรรมว่า บุคคลผู้เปี่ยมด้วยพลังขับเคลื่อน และแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน ใฝ่ในการรังสรรค์สิ่งแปลกใหม่ เชี่ยวชาญในการออกแบบ คิดค้น และประดิษฐ์นวัตกรรมที่ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นผู้มีสมรรถนะในการตั้งคำถามและแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหา มีความมุ่งมั่น อดทน และช่างสังเกต สามารถบูรณาการองค์ความรู้ที่หลากหลาย รอบด้านมาประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างดีเยี่ยม

โกศล ภูศรี (2564) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่า หมายถึง บุคคลผู้มีอัตลักษณ์แห่งการบุกเบิกทางปัญญา ใฝ่เรียนรู้และลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อน กล้าที่จะแตกต่างและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ทรงซึ่งภาวะผู้นำอันเป็นที่ยอมรับและเคารพ แสดงบทบาทอย่างชัดเจนด้วยความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่น เข้าใจในกลไกแห่งนวัตกรรมและมีความมุ่งมั่นที่หลากหลาย สามารถประมวลความแตกต่างของมุมมองที่ซับซ้อนและท้าทาย เป็นผู้ช่างสังเกต ช่างซักถาม และมีความกระตือรือร้นพร้อมที่จะทดลองประสบการณ์และแนวคิดใหม่ ๆ มีสมรรถนะในการเชื่อมโยงความคิดระหว่างคำถามหรือปัญหา ผ่านกระบวนการ สอบถาม สังเกต ทดลอง และสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้ให้ความหมายของนักประดิษฐ์ไว้ว่า นักรังสรรค์ (Innovator) หมายถึง บุคคลผู้ริเริ่ม สร้างสรรค์ ประดิษฐ์ หรือพัฒนา สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการและมุ่งหมายในการอำนวยความสะดวกสบาย ในชีวิตประจำวัน และสร้างคุณูปการแก่สังคม บุคคลผู้บุกเบิกหรือค้นพบวิธีการ รูปแบบ เครื่องมือ หรือสิ่งอื่นใดที่เป็นของใหม่ และมีประโยชน์ ซึ่งสิ่งใหม่นั้นอาจเรียกขานว่าเป็นสิ่งประดิษฐ์ และมีศักยภาพในการพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์เป็นนวัตกรรมได้ นักรังสรรค์จึงมีคุณสมบัติอันโดดเด่นในการใฝ่คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการและประโยชน์ใช้สอย โดยอาจประกอบเป็นอาชีพหลักหรือเป็นกิจกรรมยามว่าง

สรุปได้ว่า นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง บุคคลผู้ริเริ่ม สร้างสรรค์ ประดิษฐ์ พัฒนาต่อยอด และส่งเสริม ให้บังเกิด กลวิธี รูปแบบ เครื่องมือ กระบวนการ หรือผลงานที่เป็นนวัตกรรม สำหรับการปฏิบัติงานของตนเองหรือองค์กร ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ มีคุณค่าและเหมาะสมต่อการพัฒนา และแก้ไขข้อจำกัดทางการศึกษา สอดรับกับความต้องการขององค์กร และความเป็นนวัตกรรมการศึกษา หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างและขับเคลื่อนศักยภาพแห่งการเป็นนวัตกรรมการศึกษาที่แฝงอยู่ในข้าราชการครู เพื่อนำมาใช้ให้เกิดคุณูปการบนรากฐานแห่งองค์ความรู้และความสามารถที่สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางนวัตกรรมได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดคุณลักษณะของความเป็นนวัตกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของนักประดิษฐ์ ได้แก่

1. มีแรงบันดาลใจ
2. กล้าคิดทำสิ่งใหม่
3. มีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ
4. เปิดใจกว้าง
5. ยอมรับความผิดพลาด
6. การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี
7. มีจิตสาธารณะ

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2560) ให้ทัศนะ เกี่ยวกับคุณลักษณะของนวัตกรรมประกอบไปด้วย

1. มีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียร
2. มีแรงผลักดันมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. มุ่งเป้าประสงค์
4. เน้นควบคุมจากภายในตน
5. มีความอดทนต่อความไม่ชัดเจน
6. มีความอดทนต่อความล้มเหลว
7. มีความสามารถในการประเมินบริหารความเสี่ยง
8. มีพลังคุณภาพสูง
9. มีความคิดสร้างสรรค์
10. มีวิสัยทัศน์

ชติยา ปิยะรังสี (2565) ได้ระบุถึงบุคลิกลักษณะของนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จสรุปได้

ดังนี้

1. เป็นผู้มีความคิด แบบเห็นโอกาส
2. เป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญโดยการศึกษา หรือผ่านการอบรม
3. เป็นผู้ที่มีคุณภาพในระดับสูง มีพลังในการขับเคลื่อนยึดหยุ่น
4. เป็นผู้มีความระมัดระวัง รอบคอบ
5. มีทุนทางสังคม สื่อสารความคิดหลักได้

สรุปได้ว่า นวัตกรรมควรเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะการเฝ้าหาสิ่งแปลกใหม่หรือความแตกต่าง เป็นผู้กระหายใคร่รู้ในสรรพสิ่งรอบกาย มีวิจารณ์ญาณในการใคร่ครวญและมองต่างมุมจากวิถีปกติ เพียบพร้อมด้วยภูมิปัญญาอันกว้างขวาง เปี่ยมด้วยจินตนาการอันบรรเจิด เปิดรับทุกทัศนะอย่างกว้างขวาง มีปฏิภาณในการเชื่อมโยงแนวคิด สร้างเสริมพันธมิตรเพื่อขยายพรมแดนแห่งความรู้และ

เสริมสร้างมุมมองที่หลากหลาย สามารถประสานงานเป็นทีม กล้าที่จะเผชิญความท้าทาย มั่นใจในทุก การตัดสินใจ ปรับตัวได้ทุกสถานการณ์และมองโลกในเชิงบวก และมีจิตวิญญาณแห่งนักวิทยาศาสตร์ ในการตั้งคำถาม สังเกต และทดลอง

องค์ประกอบความเป็นนวัตกรรมของครู

อรชร ปรารจันทร์ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนา ทักษะการคิด เชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครู ได้กล่าวถึง องค์ประกอบความเป็นนวัตกรรมของครูประกอบด้วย

1. ทักษะการสื่อสาร
2. ทักษะการสังเกต
3. ทักษะการตั้งคำถาม
4. ทักษะการทดลอง
5. ทักษะการสร้างเครือข่าย
6. ทักษะการเชื่อมโยง
7. ทักษะการวิพากษ์
8. ทักษะการประยุกต์
9. ทักษะการสร้างสรรค์

มลธิชา กลางณรงค์ (2562) ได้ทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครู โรงเรียนเลิศหล้า สาขานนเกษตร-นวมินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของ ครูนวัตกรรม ซึ่งประกอบด้วย 6 คุณลักษณะ ได้แก่

1. ความคิดสร้างสรรค์
2. ทักษะการตั้งคำถาม
3. ทักษะการสังเกต
4. ความกล้าเสี่ยง
5. ทักษะการทดลอง
6. ทักษะการสร้างเครือข่าย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ระบุถึงทักษะของ นักประดิษฐ์ว่า ประกอบด้วย ทักษะการคิด การค้นคว้าวิจัย และทักษะการทำงานเป็นทีม ได้แก่

1. ความคิดสร้างสรรค์
2. ทักษะการคิดเชื่อมโยง
3. ทักษะการแก้ปัญหา
4. ทักษะการตั้งคำถามสามารถระบุปัญหา ความต้องการและการค้นพบ

5. ทักษะการสังเกต
  6. การทดลองความคิดใหม่ๆและกล้าเสี่ยง
  7. ทักษะทางช่าง
  8. การทำงานร่วมกันเป็นทีม ความเป็นผู้นำและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นอย่างดี
- สุกัญญา แซ่มซ้อย (2563) ที่ได้กล่าวถึงสมรรถนะความเป็นนวัตกรรมว่า ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. การมุ่งอนาคต ประกอบด้วย ความคิดเชิงอนาคต และการแสวงหาโอกาสใหม่
  2. เครือข่ายทางสังคม ประกอบด้วย ทักษะความร่วมมือ ทักษะการสร้างเครือข่ายและ ทักษะการสื่อสาร
  3. ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ทักษะการ สร้างสรรค์และทักษะทางปัญญา
  4. การบริหารโครงการ ประกอบด้วย ทักษะการบริหาร กระบวนการและทักษะ การบริหารทั่วไป
  5. ความรู้และทักษะการปฏิบัติ ประกอบด้วย ความรู้ เนื้อหา ทักษะการปฏิบัติ และทักษะ ทางเทคนิค
  6. บุคลิกภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย ความยืดหยุ่น แรงจูงใจและการมีส่วนร่วม การมุ่งความสำเร็จ การเห็นคุณค่าในตนเองและการบริหารจัดการตนเอง
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2563) ได้เสนอทักษะที่จำเป็น 10 อย่าง ที่แสดงถึงความเป็น นวัตกรรม คือ

1. แก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้
2. คิดในเชิงโต้แย้งเป็น
3. มีความคิดสร้างสรรค์
4. รู้จักการบริหารจัดการคน
5. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น
6. มีความฉลาดทางอารมณ์
7. รู้จักผิดถูก กล้าตัดสินใจและกล้าเสี่ยง
8. ใส่ใจบริการ
9. มีทักษะการเจรจาต่อรอง
10. รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างยืดหยุ่น

โกศล ภูศรี (2564) ได้ทำงานวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครูโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึง องค์ประกอบความเป็น นวัตกรรมทางการศึกษาของครู ประกอบด้วย

1. ทักษะการคิดริเริ่ม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติที่บ่งชี้ถึงความคิดที่สดใหม่ แตกต่าง จากความคิดเดิม และบูรณาการความคิดเพื่อก่อกำเนิดองค์ความรู้ใหม่

2. ทักษะการตั้งคำถาม หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติที่บ่งชี้ถึงความรู้ใคร่รู้ใคร่เห็น เพื่อขยาย ขอบเขตทักษะการจุดประกายความคิด และพัฒนาแนวคิดที่แปลกใหม่

3. ทักษะการสังเกต หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติที่บ่งชี้ถึงความสามารถในการใช้สัมผัส เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ต่าง ๆ อันจะนำมาซึ่งข้อมูลใหม่ ๆ ตามความมุ่งหมาย

4. ทักษะการทดลอง หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติที่บ่งชี้ถึงความสามารถในการลงมือ กระทำ ค้นคว้า เพื่อแสวงหาคำตอบหรือพิสูจน์แนวคิดใหม่ ๆ

5. ทักษะการสร้างเครือข่าย หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติที่บ่งชี้ถึงความสามารถในการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

Courus (2014) กล่าวถึงองค์ประกอบของ ความเป็นนวัตกรรมว่ามี 6 ประการ ได้แก่

1. ความคิดสร้างสรรค์
2. การตั้งคำถาม
3. การสังเกต
4. ความกล้าเสี่ยง
5. การทดลอง
6. การสร้างเครือข่าย

Wagner (2012) กล่าวถึงองค์ประกอบของ ความเป็นนวัตกรรมว่า 5 ทักษะที่ทำให้คนมี นวัตกรรมแตกต่างไปจากคนไม่มีนวัตกรรม คือ

1. การเชื่อมโยง
2. การตั้งคำถาม
3. การสังเกต
4. การทดลอง
5. การสร้างเครือข่าย

นวพร ชลารักษ์ (2564) ได้ศึกษาองค์ประกอบความเป็นครุณวัตกรรม ในการศึกษายุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน มี 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านความคิดสร้างสรรค์
2. ด้านการบูรณาการเชิงพื้นที่
3. ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
4. ด้านการถ่ายทอดข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ
5. ด้านการประยุกต์ใช้

Dyer et al. (2011) ได้ระบุทักษะการค้นพบ 5 ประการสำหรับนวัตกรรมที่แท้จริง ประกอบด้วย ได้แก่

1. การเชื่อมโยง (Associating) ถือเป็น ทักษะหลักและขาดไม่ได้สำหรับการบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่
2. การตั้งคำถาม (Questioning) ถือเป็นทักษะที่สะท้อนความเป็นนักรังสรรค์อย่างแท้จริง เนื่องจากการตั้งคำถามที่ลึกซึ้งนั้นยากยิ่งกว่าการตอบคำถาม นักรังสรรค์ที่แท้จะไม่ยอมจำนนต่อสถานะที่เป็นอยู่หรือสถานภาพปัจจุบันโดยง่าย
3. การสังเกต (Observing) แนวคิดทางธุรกิจที่สดใหม่ มักอุบัติขึ้นจากการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของ กลุ่มบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พฤติกรรมของผู้บริโภคหรือผู้ที่อาจเป็นลูกค้าเปรียบเสมือนการสวมบทบาทนักมานุษยวิทยาในการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ ขณะเดียวกัน การเฝ้าสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ แม้เพียงรายละเอียดเล็กน้อย อาจกลายเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับองค์กรในการมองเห็นโอกาส
4. การทดลอง (Experimenting) โดยการทดลองนี้เน้นการลองผิดลองถูก พร้อมเปิดใจเรียนรู้และปรับปรุงจากความผิดพลาด ดังนั้นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับนวัตกรรม จึงมีปิดกั้นการเรียนรู้ผ่านการทดลองของบุคลากร ซึ่งจะนำไปสู่การค้นพบโอกาสและความเป็นไปได้ของสิ่งใหม่ ๆ
5. การสร้างเครือข่าย (Networking) คือ การมีเครือข่ายหรือความรู้ที่หลากหลายในเชิงสหวิทยาการ รวมถึงการเข้าร่วมสัมมนาหรืออ่านหนังสือในศาสตร์อื่นนอกเหนือจากงานประจำ และพร้อมที่จะเปิดรับแนวคิดที่แตกต่าง

Furr & dyer (2014) ได้กล่าวถึง 4 กระบวนการทำงานที่บ่งชี้ความเป็นนวัตกรรม คือ

1. การค้นหาข้อมูลเชิงลึกและคิดริเริ่ม
2. การกำหนดปัญหาให้ชัดเจน เพื่อพิจารณาสิ่งที่สมควรทำดำเนินการได้อย่างเหมาะสม
3. การพัฒนาแนวทางแก้ปัญหาและการบริหารจัดการ
4. การพัฒนารูปแบบเชิงกลยุทธ์และประยุกต์

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีของความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา จากนักวิชาการหลายท่าน จะเห็นได้ว่าความเป็นนวัตกรรมเป็นทักษะที่ครูในสถานศึกษาควรมี เพื่อนำมาสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ดังนั้นจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องจากนักการศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมของครู ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบ ในการศึกษาความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ดังตาราง

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบความเป็นนวัตกรรมของครู

องค์ประกอบของ ความเป็นนวัตกรรมของครู	องค์ประกอบของ ความเป็นนวัตกรรมของครู										ความถี่	
	Dyer et al. (2011)	Wagner (2012)	Courus (2014)	Furr & dyer (2014)	อรชร ปรำจันทร์ (2561)	มดิษา กลางณรงค์ (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สุกัญญา แซ่ม้อย (2563)	สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2563)	โกศล ภูศรี (2564)		นพพร ชลาร์ภษ (2564)
1. ด้านการสังเกต	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			8*
2. ด้านการทดลอง	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓			7*
3. ด้านการตั้งคำถาม		✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓		7*
4. ด้านการบริหารจัดการ				✓				✓	✓			3
5. ด้านการสื่อสาร					✓				✓		✓	3
6. ด้านการเชื่อมโยง		✓			✓							2
7. ด้านการแก้ปัญหา	✓			✓			✓		✓			4
8. ด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์			✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8*
9. ด้านการสร้างเครือข่าย	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9*
10. ด้านความกล้าเสี่ยง			✓				✓		✓			4
11. ด้านทักษะการวิพากษ์					✓							1
12. ด้านทักษะการเชื่อมโยง					✓		✓					2
13. ด้านทักษะการประยุกต์	✓				✓						✓	3
14. ด้านทักษะการมีส่วนร่วม					✓							1
15. ด้านทักษะทางช่าง							✓					1
16. ด้านความรู้ความสามารถ								✓	✓		✓	3

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบของ ความเป็นนวัตกรรมของครู	Dyer et al. (2011)	Wagner (2012)	Courus (2014)	Furr & dyer (2014)	อรชร ปราบจันทร์ (2561)	มลิธิชา กลางณรงค์ (2562)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)	สุกัญญา แซ่มะข่อย (2563)	สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2563)	โกศล ภูศิริ (2564)	นวพร ชลารักษ์ (2564)	ความถี่
	17. ด้านทัศนคติเชิงบวก							✓		✓		
18. ด้านการคิดเชิงอนาคต								✓				1
19. ด้านบุคลิกภาพส่วนบุคคล								✓	✓			2

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า การสังเคราะห์องค์ประกอบความเป็นนวัตกรรมของครูจากนักการศึกษา จำนวน 10 ท่าน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบ โดยใช้ความถี่ 5 ขึ้นไป สรุปได้จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) ด้านทักษะการตั้งคำถาม 3) ด้านทักษะการสังเกต 4) ด้านทักษะการทดลอง 5) ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย เพื่อนำไปศึกษาความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ดังนั้น องค์ประกอบความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 จากผลการสังเคราะห์ตัวแปรทั้ง 5 ด้าน ผู้วิจัยจึงทำการศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สรุป ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การบ่มเพาะจินตนาการเพื่อจุดประกายปัญญา และรังสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ การนำเสนอแนวคิดที่สดุดตา และผู้นำที่มีสมรรถนะในการคิดอย่างว่องไว ก่อให้เกิด การหลายข้อจำกัดทางความคิดเดิม การมองเห็นความแตกต่างอย่างลึกซึ้ง และการประดิษฐ์สร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ สามารถบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และการจัดการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย

เพื่อก่อกำเนิดองค์ความรู้ใหม่ และแนวทางที่แปลกใหม่ในการคลี่คลายสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างคล่องตัว สอดคล้องกับโกศล ภูศรี, (2564); นวพร ชลารักษ์, (2564); สุกัญญา แซ่มซ้อย, (2563); สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, (2563); มลธิชา กลางณรงค์, (2562); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2562); อรชร ปรารจันทร์, (2561); Cokus, (2014)

2. ด้านทักษะการตั้งคำถาม

สรุป ด้านทักษะการตั้งคำถาม นวัตกรรมผู้ประสบความสำเร็จมักมีรากฐานจากความรู้ใคร่รู้ใคร่เห็น ซึ่งการเฝ้าหาปัญหา การตั้งปัญหา และการท้าทายกรอบความคิดเดิม ๆ อย่างสม่ำเสมอจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการค้นพบและขับเคลื่อนการเรียนรู้ นักสร้างสรรค์จะตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และแสวงหาคำตอบ อันจะนำไปสู่การเชื่อมโยงความคิดสร้างสรรค์ นักสร้างสรรค์จะเปิดใจกว้างรับฟังแนวคิดที่สดใหม่ และกล้าที่จะทดลองสิ่งที่ไม่คุ้นเคย สอดคล้องกับโกศล ภูศรี, (2564); มลธิชา กลางณรงค์, (2562); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2562); อรชร ปรารจันทร์, (2561); Cokus, (2014); Furr & dyer, (2014); Wagner, (2012)

3. ด้านทักษะการสังเกต

สรุป ด้านทักษะการสังเกต วิธีปฏิบัติที่บ่งชี้ถึงสมรรถนะในการใช้ญาณสัมผัส เพื่อสำรวจปรากฏการณ์ต่าง ๆ อันจะนำมาซึ่งข้อมูลที่สุดใหม่ตามความมุ่งหมาย และความสามารถในการหยั่งเห็นสิ่งที่คนทั่วไปละเลย วิเคราะห์รายละเอียดอย่างลึกซึ้ง และสกัดข้อมูลที่ซ่อนเร้น เพื่อนำมาสร้างสรรค์และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง การฝึกฝน และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง จะนำไปสู่ความสำเร็จและต่อยอดเป็นแนวคิดนวัตกรรม สอดคล้องกับโกศล ภูศรี, (2564); มลธิชา กลางณรงค์, (2562); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2562); อรชร ปรารจันทร์, (2561); Cokus, (2014); Furr & dyer, (2014); Wagner, (2012); Dyer et al. (2011)

4. ด้านทักษะการทดลอง

สรุป ด้านทักษะการทดลอง การแสวงหาช่องทางในการทดลองแนวคิดที่แปลกใหม่เป็นนิมิต โดยมีข้อต่อต่อความผิดพลาดหรือชนบททางปัญญาเดิม หัวใจสำคัญของวิถีแห่งการทดลองนี้คือความกล้าที่จะออกจากขอบเขตอันคุ้นชินและการตั้งปณิธานอย่างมุ่งมั่น ใฝ่ที่จะสังขมาประสบการณ์แสวงหาโอกาสที่สดใหม่ และพัฒนาผลลัพธ์ ซึ่งอาจ นำไปสู่การค้นพบอันน่าประหลาดใจ เปิดโอกาสใหม่ ๆ และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่แห่งนวัตกรรม สอดคล้องกับโกศล ภูศรี, (2564); มลธิชา กลางณรงค์, (2562); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2562); อรชร ปรารจันทร์, (2561); Cokus, (2014); Wagner, (2012); Dyer et al. (2011)

5. ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย

สรุป ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย สมรรถนะในการเชื่อมโยง สร้างความสัมพันธ์ และประสานความร่วมมือกับบุคคลอื่น ๆ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ จากแนวคิด วิธีการ

และประสบการณ์ ตระหนักถึงโอกาสในการพัฒนาตนเอง และร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้น เครือข่ายที่แข็งแกร่งจะประกอบด้วยบุคคลที่หลากหลาย ซึ่งความแตกต่างนี้จะเปิดมุมมองให้นักวิจัยได้เห็นแนวทางและกระบวนทัศน์ที่แตกต่างกัน ส่งเสริมให้พวกเขาขยายขอบเขตแห่งปัญญา ด้วย เครือข่ายที่กว้างขวาง และนักวิจัยสามารถใช้ประโยชน์จากแนวคิดและโอกาสใหม่ ๆ ที่หลากหลาย สอดคล้องกับโกศล ภูศรี, (2564); นวพร ชลารักษ์, (2564); สุกัญญา แซ่ม้อย, (2563); สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, (2563); มลธิชา กลางณรงค์, (2562); อรชร ปราจันทร์, (2561); Courus, (2014); Wagner, (2012); Dyer et al. (2011)

ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ตั้งอยู่ที่บ้านร่องศาลา ถนนพหลโยธิน ตำบลดงมะตะ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 577 หมู่บ้าน 39 ตำบล 29 องค์การบริหารส่วนตำบล 17 เทศบาลตำบล 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ลาว อำเภอพาน อำเภอป่าแดด อำเภอแม่สรวย และอำเภอเวียงป่าเป้า ลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูงประมาณร้อยละ 60 พื้นที่ในเขตบริการ 4,408 ตารางกิโลเมตร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2, 2563)

ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 จำนวน 14 ศูนย์เครือข่าย ได้แก่

1. พานอูตร (อำเภอพาน)
2. ป่าหุ้งพานสันติ (อำเภอพาน)
3. พานบูรพา (อำเภอพาน)
4. พานทักษิณ (อำเภอพาน)
5. อำเภอป่าแดด (อำเภอป่าแดด)
6. ป่าแดด-แม่สรวย (อำเภอแม่สรวย)
7. ตำบลแม่พริก-ตำบล ศรีถ้อย (อำเภอแม่สรวย)
8. ตำบลเจดีย์หลวงตำบลท่าก้อ (อำเภอแม่สรวย)
9. วาวี (อำเภอแม่สรวย)
10. ห้วยไคร้ (อำเภอแม่สรวย)
11. สันสาลีศรีเวียง (อำเภอเวียงป่าเป้า)
12. เวียงกาหลงนาเทวี (อำเภอเวียงป่าเป้า)

13. แม่ชะจานเจดีย์ใหม่ (อำเภอเวียงป่าเป้า)

14. อำเภอแม่ลาว (อำเภอแม่ลาว)

**ตาราง 3 แสดงจำนวนผู้บริหาร ข้าราชการครู และ บุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งหมดในศูนย์
เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำบล เจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ**

ที่	โรงเรียน	จำนวน ผอ./รอง.ผอ.	ครูและบุคลากรทั้งหมด	รวม
1	ท่าก้อพลับพลาพิทยา	2	20	22
2.	บ้านแม่ต๋ำ	1	21	22
3.	บ้านป่าถ่อน (วิทยาสมิทธิ์)	1	11	12
4	บ้านดินดำ	1	12	13
5	ห้วยหมอเต่า	1	14	15
6	เจดีย์หลวงพิทยา	1	22	23
7	บ้านร่องบง	1	12	13
8	บ้านแม่ฝักแหละ	1	20	21
9	ชุมชนป่าดิงงามฯ	1	9	10
10	แม่ตาแมว	1	6	7
11	ปางหก	1	5	6
12	ปางหลวง	1	6	7
13	ห้วยน้ำขุ่นวิทยา	3	41	44
รวม		13	202	215

ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนตำบล เจดีย์หลวง-ท่าก้อ ประกอบด้วย
โรงเรียนทั้งหมด 13 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านดินดำ
2. โรงเรียนบ้านป่าถ่อน (วิทยาสมิทธิ์)
3. โรงเรียนบ้านร่องบง
4. โรงเรียนบ้านแม่ต๋ำ
5. โรงเรียนเจดีย์หลวงพิทยา
6. โรงเรียนท่าก้อพลับพลาพิทยา
7. โรงเรียนห้วยน้ำขุ่นวิทยา

8. โรงเรียนบ้านแม่ฝักทะเล
9. โรงเรียนบ้านปางหลวง
10. โรงเรียนบ้านปางหก
11. โรงเรียนบ้านป่าดิงงาม
12. โรงเรียนบ้านแม่ตาแมว
13. โรงเรียนบ้านห้วยหมอเผ่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสังกัด สพป.ปทุมธานี ผลการวิจัยปรากฏว่า ศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูอยู่ในระดับสูง โดยภาพรวมและในทุกมิติ นอกจากนี้ ผลการเปรียบเทียบศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น โดยรวมและในแต่ละด้าน พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปวีณา กันถิน (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัด สพป.เชียงใหม่ เขต 5 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ระดับศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ทัศนวิสัยสู่การเปลี่ยนแปลง การเสริมแรงจูงใจบุคลากร การบูรณาการการทำงานและการสร้างทีม คุณธรรมและจริยธรรม การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมองค์กรนวัตกรรม และวิจินตนาการสร้างสรรค์ ตามลำดับ

อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย 1) สภาวะปัจจุบันขององค์กรนวัตกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สพฐ. โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง โดยสภาวะปัจจุบันขององค์กรนวัตกรรมที่มีระดับการดำเนินงานสูงสุดคือ มิติการให้ความสำคัญกับบุคลากรและมิติการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ มิติการมีทัศนวิสัยและเป้าหมายร่วม มิติการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร มิติการสื่อสารที่มีประสิทธิผล และมิติการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องตามลำดับ 2) แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สพฐ. มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรทั้งหมดในแบบจำลองสามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นองค์กรนวัตกรรมได้ถึงร้อยละ 93 ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความเป็นองค์กรนวัตกรรมมี 6 ตัวแปร ได้แก่ ศักยภาพนำรุดหน้า การบ่มเพาะนวัตกรรม การปฏิบัติงานเป็นคณะที่มีประสิทธิภาพ โครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์ วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมสิ่งใหม่ และบรรยากาศองค์กรที่จุดประกายความคิด

3) รูปแบบองค์กรนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สพฐ. โดยภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับสูง

อรพิน อิมรัตน์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพพ.ชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารในสังกัด สพพ.ชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยคณะทำงาน และปัจจัยองค์กร 2) ศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สพพ.ชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคือ การบริหารสถานการณไม่แน่นอน วิจัยนวัตกรรมการสร้างสรรค์ การบูรณาการการทำงาน ทักษะคนิ่อาศัย และการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมองค์กรนวัตกรรม 3) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับศักยภาพนำรุดหน้าโดยรวมในทิศทางเดียวกัน 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด สพพ.ชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคือ ปัจจัยองค์กร ปัจจัยคณะทำงาน และปัจจัยส่วนบุคคล

ธัญญวรรณ บุญมณี (2563) ได้ศึกษาความเกี่ยวเนื่องระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนักรนวัตกรรมการศึกษาของครูในสังกัด สพม. เขต 13 วัดคุณภาพของการวิจัยครั้งนี้คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ในสังกัด สพม. เขต 13 2) เพื่อศึกษาความเป็นนักรนวัตกรรมการศึกษาของครู ในสังกัด สพม. เขต 13 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนักรนวัตกรรมการศึกษาของครู ในสังกัด สพม. เขต 13 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ข้าราชการครู ในสังกัด สพม. เขต 13 จำนวน 327 ท่าน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพม. เขต 13 พบว่า โดยรวมและในทุกมิติอยู่ในระดับสูง โดยมีมิติทัศนคติอาศัยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มิติการประสานพลังและการบูรณาการ และมิติการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมองค์กรนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนมิติวิจัยนวัตกรรมการสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) ผลการศึกษาความเป็นนักรนวัตกรรมการศึกษาของครู สังกัด สพม. เขต 13 พบว่า โดยรวมและในทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติ ด้านการเปิดกว้างทางความคิด และด้านการวิเคราะห์/วางแผนมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนด้านการจุดประกายความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนักรนวัตกรรมการศึกษาของครู สังกัด สพม. เขต 13 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

มีความสัมพันธ์กับความเป็นนักนวัตกรรมการศึกษาของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกในระดับสูงที่สุด

ปารวี บุญเพชร (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัด สพป. นครศรีธรรมราช การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สพป.นครศรีธรรมราช ตามการรับรู้ของครู 2) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) ความเกี่ยวเนื่องระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูในสังกัด สพป.นครศรีธรรมราช จำนวน 361 ท่าน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพนำรุดหน้าของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .983 และ .954 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สพป.นครศรีธรรมราช โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง ได้แก่ มิติปฏิสัมพันธ์ มิติการปฏิบัติงาน และมิติบุคลิกลักษณะ 2) ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง ได้แก่ มิติองค์กร มิติเทคโนโลยี มิติการเรียนรู้ มิติองค์ความรู้ และมิติบุคลากร 3) ความเกี่ยวเนื่องระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .738

นวพร ชลารักษ์ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบความเป็นครูนักนวัตกรรม ในการศึกษายุคดิจิทัลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน งานวิจัยนี้มีเป้าหมาย 1) เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยหลักแห่งความเป็นครูผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน 2) เพื่อประเมินปัจจัยหลักแห่งความเป็นครูผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน แหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้คือ 1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก ได้แก่ คณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 5 ท่าน กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ทรงภูมิปัญญา ด้านการศึกษาและนวัตกรรม เพื่อประเมินความเที่ยงตรงและความเหมาะสม จำนวน 5 ท่าน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสารแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบประเมินความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของปัจจัยหลักแห่งความเป็นครูผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอด้วยสถิติพรรณนาการแจกแจงความถี่ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย

ปรากฏดังนี้ 1) ปัจจัยหลักแห่งความเป็นครูผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ได้แก่ 1.1) ปัจจัยหลักแห่งความเป็นครูผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมประกอบด้วย 10 ปัจจัยหลัก 1.2) ปัจจัยหลักแห่งความเป็นครูผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 5 มิติ รวม 20 ปัจจัยหลัก 2) ผลการประเมินความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของปัจจัยหลักแห่งความเป็นครูผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยภาพรวมมีความเที่ยงตรงอยู่ในระดับสูงสุด และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง

จรรยา หาญอาวุธ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) ระดับศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและในแต่ละมิติ อยู่ในระดับสูงสุด โดยมิติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มิติการดำเนินงาน รองลงมาคือ มิติภาพลักษณ์ภายนอก มิติความสัมพันธ์ และมิติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มิติคุณลักษณะภายใน 2) ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โดยรวมและในแต่ละด้าน อยู่ในระดับสูงสุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือ ความสำเร็จของงาน รองลงมาคือ ธรรมชาติของงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การได้รับความยกย่อง 3) ความเกี่ยวเนื่องระหว่างศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและในแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำถึงสูง โดยมิติความสัมพันธ์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือ มิติการดำเนินงาน มิติภาพลักษณ์ภายนอก และมิติคุณลักษณะภายใน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกค่า และสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สุริยา สรวงศิริ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูเชิงนวัตกรรมของครู สังกัด สพป. อุตรธานี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยขับเคลื่อนภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม เชิงนวัตกรรมของครู สังกัด สพป.อุตรธานี เขต 2 โดยเป็นการวิจัยเอกสารซึ่งดำเนินการ 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครู จำนวน 10 แหล่ง โดยคัดเลือกปัจจัยที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยขับเคลื่อนศักยภาพนำรุดหน้าเชิงนวัตกรรมจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การยืนยันปัจจัยขับเคลื่อนภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ตามกรอบที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการวิจัยและบริหารการศึกษา จำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบสอบถามผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครู สังกัด สพป. อุตรธานี เขต 2 มี 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ทักษะวิสัยนำสมัยเชิงนวัตกรรม มี 2 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ การกำหนดทักษะวิสัยนำสมัยเชิงนวัตกรรมและการนำทักษะวิสัยนำสมัยเชิงนวัตกรรมไปสู่การปฏิบัติ 2) การเสริมสร้างพันธมิตรเชิงนวัตกรรม มี 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ การสร้าง

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) การบ่มเพาะบรรยากาศเชิงนวัตกรรม มี 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ การมีนวัตกรรมการสอน การมีระบบพี่เลี้ยง และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์ 4) วิจัยนวัตกรรมการเชิงนวัตกรรม มี 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ การริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดอย่างยืดหยุ่น และการคิดแบบบูรณาการ

ธนัญชนก แส่นจันทร์ และต้องลักษณะ บุญธรรม (2564) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ปทุมธานี พบว่าองค์ประกอบตัวชี้วัดการมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครู มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การคิดเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ 2) กล้าเสี่ยง 3) การมีวิสัยทัศน์ 4) การสร้างความร่วมมือ

สุภาพร เวียงคำ (2567) ได้ทำการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พะเยา เขต 1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 2) เพื่อศึกษาความเป็นนวัตกรทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นนวัตกรทางการศึกษาของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พะเยา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัด สพป. พะเยา เขต 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากประชากร 650 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพป. พะเยา เขต 1 โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มิติการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มิติการบ่มเพาะบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม มิติวิจินตนาการสร้างสรรค์ มิติการปฏิบัติงานเป็นทีม และมิติทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลง 2) ความเป็นนวัตกรทางการศึกษา สังกัด สพป. พะเยา เขต 1 โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มิติทักษะการจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ มิติทักษะการตั้งคำถามเชิงสืบเสาะ มิติทักษะการสร้างปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยง มิติทักษะการสำรวจเชิงลึก และมิติทักษะการปฏิบัติการทดลอง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นครูผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษา สังกัด สพป. พะเยา เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r = .62^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

Engel et al. (2015) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของนวัตกรที่ยอดเยี่ยม มุมมองเกี่ยวกับอนาคตและแผนงานในการพัฒนา ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าคุณลักษณะของนักรังสรรค์ มีความหลากหลายในแต่ละองค์กร โดยผันแปรตามลักษณะงานนโยบาย วัฒนธรรมองค์กรและกลยุทธ์ของวิสาหกิจ อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปบุคลากรผู้ทรงศักยภาพ จะมีคุณสมบัติที่น่าพาตนเองสู่บทบาทแห่งความรับผิดชอบ สามารถบริหารจัดการหรือคลี่คลายปัญหา รวมถึงเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีความกระตือรือร้น เปี่ยมด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทรงซึ่งภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และสามารถประสานงานกับผู้อื่นได้อย่างยอดเยี่ยม โดยมี คุณลักษณะสำคัญ ดังนี้ 1) ตระหนักในเป้าประสงค์แห่งความสำเร็จ 2) มองเห็นทิศทางอนาคตได้อย่างลึกซึ้ง 3) จำแนกนวัตกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างเหมาะสม 4) บริหารจัดการผลผลิตและตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ประเมินขีดความสามารถของตนเองและเป้าหมายการพัฒนา 6) สามารถวางแผนนวัตกรรมได้อย่างชัดเจน

Goetchius (2018) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จะเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมในสถานศึกษาได้อย่างไร และจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำที่ทำให้เป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมในสถานศึกษานั้นมี 8 ประการ ดังนี้ 1) มีความไว้วางใจ 2) มุ่งมั่นในจุดประสงค์ 3) ปลูกฝังให้เกิดความอยากรู้ 4) สร้างเครือข่าย 5) ตัดสินใจอย่างแน่วแน่ 6) กระจายอำนาจ 7) แสดงความชื่นชมและให้กำลังใจ และ การรู้จักตนเอง

Ubaidilah (2018) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้นเป็นภาวะผู้นำที่สามารถช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงด้านนวัตกรรม รวมถึงผู้บริหารเองที่เป็นบุคคลสำคัญ ซึ่งบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารนั้นจะส่งผลต่อการบริหารการศึกษาโดยตรง การที่จะเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมและยกระดับคุณภาพการศึกษาได้สำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม กล่าวที่จะเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและโครงสร้างการจัดการศึกษาให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

Allan (2019) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำด้านนวัตกรรมที่สนับสนุนให้องค์กร มีสมรรถนะในการปฏิบัติภารกิจ ผลการศึกษาบ่งชี้ว่า ภาวะผู้นำทางนวัตกรรมจำต้องมีทัศนวิสัย เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์เชิงนวัตกรรม และต้องส่งเสริมและเชื่อมั่นว่านวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญที่น่าพาองค์กรสู่ความสำเร็จ ศักยภาพนำทางนวัตกรรม จำเป็นต้องมีพันธะสัญญาที่แน่วแน่ในการบุกเบิกความเป็นผู้นำทางนวัตกรรม ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนเชิงกลยุทธ์จากกิจกรรมนวัตกรรมขององค์กร มีบทบาททั้งในระดับยุทธศาสตร์และระดับปฏิบัติการด้านนวัตกรรม มีกลวิธีในการบริหารจัดการนวัตกรรม และมีเครือข่ายและพันธมิตรทางนวัตกรรม

Couros (2019) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำนวัตกรรมทางการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยขับเคลื่อนนักรังสรรค์ทางการสอนและการเรียนรู้ ได้แก่ การใช้พลังแห่งจินตนาการ การสั่งสมจากประสบการณ์ การเป็นผู้ใฝ่รู้ด้วยแรงจูงใจภายใน และการเป็นนักการศึกษา 2) คุณสมบัติทางปัญญาของนักรังสรรค์ 8 ประการ ได้แก่ ความเข้าใจผู้อื่น นักสำรวจและแก้ไขปัญหา ผู้กล้าเผชิญความเสี่ยง การมีเครือข่ายความร่วมมือ นักสังเกตการณ์เชิงลึก นักคิดเชิงสร้างสรรค์ ความยืดหยุ่นทางความคิด และการใคร่ครวญอย่างสม่ำเสมอ

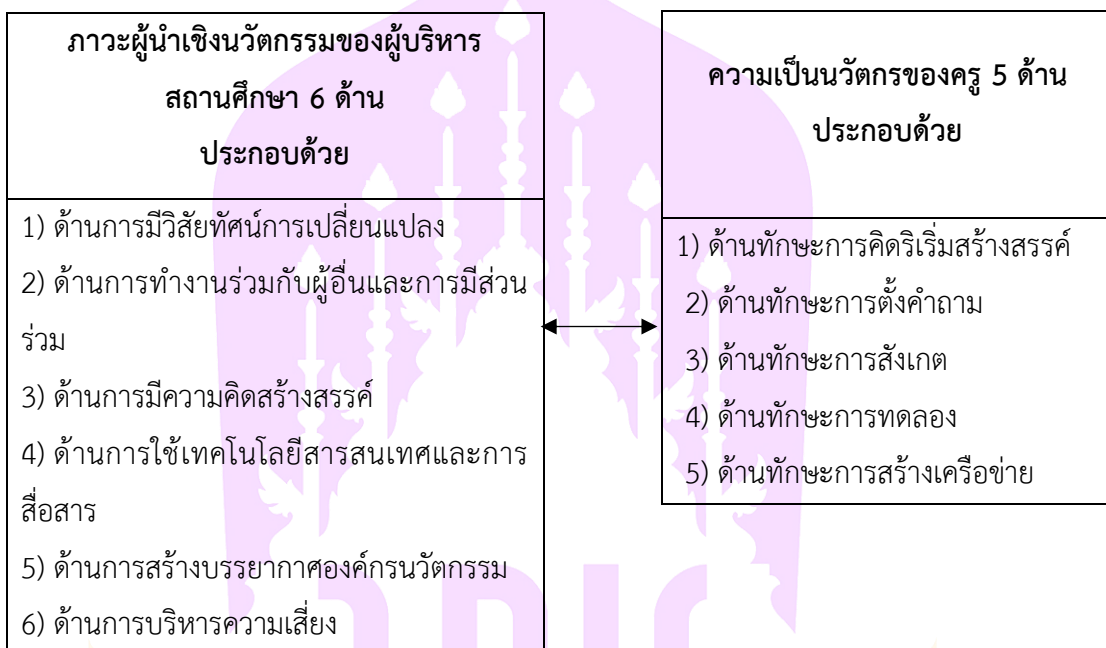
Lee (2019) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม กล่าวถึงความคิดและจินตนาการในการปฏิบัติงาน ที่เชื่อมโยงกับ กระบวนทัศน์และพฤติกรรมของบุคลากร ซึ่งนำไปสู่การรังสรรค์นวัตกรรมที่แปลกใหม่ โดยส่งเสริมให้บุคลากรมีอิสระทางความคิด มีเวลาในการบ่มเพาะแนวคิด และองค์กรสร้างกลไกที่เอื้ออำนวยให้บุคลากร จุดประกายความคิดในสภาพแวดล้อมการทำงานได้โดยทันที ขณะเดียวกัน ผู้นำต้องประพฤติตนเป็นต้นแบบ โดยบุกเบิกการรังสรรค์นวัตกรรม พร้อมมอบรางวัลแก่บุคลากรเพื่อเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างเหมาะสม

Koziol–Nadolan (2020) ได้ทำการศึกษาบทบาทของผู้นำในการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรมในองค์กรให้กับพนักงาน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า บทบาทของผู้นำพึงกระตุ้นจินตนาการสร้างสรรค์ของบุคลากรและให้รางวัลแก่ผู้ที่รังสรรค์นวัตกรรม ยิ่งไปกว่านั้น ผู้นำควรจุดประกายแรงบันดาลใจ เปิดรับแนวคิดและวิธีการอันแปลกใหม่ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและเหมาะสมต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม เน้นการประสานพลังเป็นทีม ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างทุกส่วนงาน รับฟังทรรศนะของบุคลากร และยอมรับความเสี่ยงและความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น ท้ายที่สุดผู้นำควรมีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลด้วย

จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในบริบทไทยและต่างประเทศ สรุปได้ว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาของครู เนื่องจากการบริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการก่อให้เกิดนวัตกรรมในองค์กร ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะสามารถชี้แนะและโน้มน้าวให้ครูเกิดจินตนาการในการพัฒนาแนวคิด วิธีการและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ในองค์กร ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรที่ได้วางไว้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพ

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยในแต่ละส่วนดังที่ผู้วิจัยจะได้นำเสนอในลำดับ

ต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 มีจำนวน 13 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 202 คน (รายงานสรุปจำนวนบุคลากรของกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2567, สื่อบนออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สพป. เชียงราย เขต 2 และ ดำเนินการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างไว้ที่ 0.05 และ คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตาม สัดส่วนของครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สพป. เชียงราย เขต 2 เป็น เกณฑ์ในการแบ่งชั้นข้อมูล ครูผู้สอน

ในสถานศึกษา จำนวน 135 ท่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ท่าก้อพลับพลาพิทยา	20	13
บ้านแม่ตำ	22	15
บ้านป่าอ่อน (วิทยาสมิทธิ)	11	7
บ้านดินดำ	12	8
ห้วยหมอเฒ่า	14	10
เจดีย์หลวงพิทยา	23	16
บ้านร้องบง	12	8
บ้านแม่ฝักแหละ	20	13
ชุมชนป่าดิงงามฯ	9	6
แม่ตาแมว	6	4
ปางหก	5	3
ปางหลวง	6	4
ห้วยน้ำขุนวิทยา	42	28
รวม	202	135

ที่มา : ข้อมูลสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ปีการศึกษา 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการมี วิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสาร ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม และด้านการบริหารความเสี่ยง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert (1967) ไว้ 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 6 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Likert (1967, p. 74) ไว้ 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับหลักการและแนวคิดของความเป็นนวัตกรรมของครู เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจน ความถูกต้องของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ ที่ปรึกษา

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ดังนี้

6.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา รองคณบดีฝ่ายวิชาการและนวัตกรรมการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

6.2 นายปฐมทัศน์ อวดห้าว ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าถ่อน (วิทยาสmith) ประธานกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

6.3 นายบัณฑิต ไชยวงศ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนา ระบบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

7. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้ โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 และแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตาม เนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา

7.1 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา

7.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนบ้านป่าเหมือด (เสริมเกียรติวชิรราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.98

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับและขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาจัดทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงประธานกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 135 ท่าน

2. ผู้ศึกษาดำเนินการเผยแพร่แบบสอบถามจำนวน 135 ฉบับ แก่สถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยดำเนินการผ่านช่องทางออนไลน์

3. ผู้ศึกษารวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับจากสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดช่วงเวลาการเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 30 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สพป. เชียงราย เขต 2 มาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนในการตอบทุกประเด็น

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระบบข้อมูลและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

4. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สพป. เชียงราย เขต 2 โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้าน และภาพรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลผลของเบสต์ (Best, 1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ความเป็นนวัตกรรมของครูในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลผลของเบสต์ (Best, 1981, p. 195) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

6. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) หากค่าความสัมพันธ์ (r) เป็นบวกแสดงว่าตัวแปรที่ศึกษาทั้งสองชุดมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน แต่หากค่าความสัมพันธ์ (r) เป็นลบแสดงว่าตัวแปรที่ศึกษาทั้งสองชุดมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้าม และใช้เกณฑ์การแปลความหมายระดับของความสัมพันธ์ดังนี้

ค่า r มีค่าสูงกว่า 0.81 ขึ้นไป   หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับ สูงมาก

ค่า r อยู่ในช่วง 0.61–0.80   หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับ สูง

ค่า r อยู่ในช่วง 0.31–0.60   หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับ ปานกลาง

ค่า r อยู่ในช่วง 0.01–0.30   หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับ ต่ำ

ค่า r มีค่าเท่ากับ 0   หมายความว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

1.2 การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 การคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครูในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

2.3 การคำนวณส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อความเป็นนวัตกรรมของครูในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ตามวิธีของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ โดยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

** แทน ค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

P แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

X แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายการพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

X_1 แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง

X_2 แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม

X_3 แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

X_4 แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

X_5 แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม

X_6 แทน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการบริหารความเสี่ยง

Y แทน ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

Y_1 แทน ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

Y_2 แทน ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการตั้งคำถาม

Y_3 แทน ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสังเกต

Y₄ แทน ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้าน ทักษะการทดลอง

Y₅ แทน ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้าน ทักษะการสร้างเครือข่าย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ค่าร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	102	75.4
ปริญญาโท	33	24.6
ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	135	100
2. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	57	42
10-20 ปี	54	39.9
20 ปี ขึ้นไป	24	18.1
รวม	135	100

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ด้านระดับการศึกษา พบว่าระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 และรองลงมา คือระดับปริญญาโท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 ตามลำดับ ด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงาน มากที่สุด คือ น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 42 รองลงมา ประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 และน้อยที่สุดประสบการณ์การทำงาน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม n =135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
	1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.20	
2. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม	4.13	0.76	มาก
3. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.10	0.75	มาก
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.15	0.75	มาก
5. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.24	0.74	มาก
6. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.14	0.76	มาก
รวม	4.16	0.65	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.74) รองลงมา คือด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.75) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.75)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม n = 135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา มองการณ์ไกลและคาดการณ์อนาคตอย่างถี่ถ้วน ครอบคลุมทุกมิติ และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ	4.44	0.75	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายที่ก้าวหน้า ชัดเจน ครอบคลุม แตกต่าง โดดเด่น และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	4.15	0.70	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษา มุ่งขับเคลื่อนการรังสรรค์นวัตกรรมในสถานศึกษาตามทัศน์วิสัย เพื่อยกระดับสถานศึกษาอย่างไม่หยุดยั้ง	4.17	0.76	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษา มีศักยภาพในการแสวงหาโอกาส เพื่อพัฒนาตนเองในทุกสภาวะการณที่มีการเปลี่ยนแปลง	4.14	0.70	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาแปลงทัศน์วิสัยสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง และนำพาสถานศึกษาสู่เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างครอบคลุมทุกด้าน	4.12	0.76	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษาพร้อมเปิดรับและเตรียมพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์อย่างสม่าเสมอ	4.19	0.83	มาก
รวม	4.20	0.80	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$,

S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์สถานศึกษามองอนาคตและคาดการณ์ไว้อย่างรอบคอบ รอบด้านและงานเป็นขั้นตอน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการยอมรับและมีการเตรียมการในการรับมือการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.83) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา นำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติเพื่อให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลง ขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้อย่างรอบด้าน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.76)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการมีส่วนร่วม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการมีส่วนร่วม	ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม n = 135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีศักยภาพในกาประสานงานกับบุคลากรและชุมชนได้อย่างดีเยี่ยม โดยมีการบูรณาการการมีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วน	4.13	0.73	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษา มีการเปิดโอกาสโอกาสให้บุคลากรและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน	4.05	0.77	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนการร่วมมือของครูในการแสวงหา ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม	4.19	0.73	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดเป้าประสงค์ในการทำงานและร่วมกันรังสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นคุณูปการต่อสถานศึกษาสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา	4.16	0.75	มาก
รวม	4.13	0.66	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการมีส่วนร่วม	ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม n = 135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
5. ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนการระดม ความคิด แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม	4.18	0.74	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเห็นคุณค่า ของนวัตกรรม ที่ร่วมกันสร้าง	4.12	0.83	มาก
รวม	4.13	0.66	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมี ส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ใน ระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนการร่วมมือของครูในการ แสวงหา ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนการระดมความคิด แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.74) และข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการเปิดโอกาสโอกาสให้บุคลากรและชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.77)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม n = 135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
	1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีจินตนาการในการบุกเบิกสิ่ง ใหม่ ๆ แนวทางปฏิบัติ และวิธีการที่หลากหลาย	4.09	
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีทางเลือกที่แปลกใหม่ เพื่อส่งเสริม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู	4.10	0.75	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษา เปี่ยมด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำสิ่งประดิษฐ์ หรือนวัตกรรมอันทรงคุณค่าและเป็น ประโยชน์ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.12	0.79	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมจินตนาการสร้างสรรค์ของ ครู อันนำไปสู่การรังสรรค์นวัตกรรม	4.11	0.74	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้แนวทาง และวิธีการที่แปลกใหม่ในการจัดการเรียนรู้	4.02	0.75	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการรวบรวมทรศนะ และมุมมองที่สดใหม่ เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการพัฒนา แนวความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมอันทรงคุณค่าสำหรับการ จัดการศึกษาในสถานศึกษา	4.07	0.73	มาก
รวม	4.10	0.62	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ศูนย์การพัฒนาศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร

สถานศึกษา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำสิ่งใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์และคุณค่ามาใช้ในการบริหารจัดการและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการคิดสร้างสรรค์ของครูที่ทำให้เกิดนวัตกรรม ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้แนวคิดวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.75)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม n = 135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ และทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี	4.17	0.73	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในสถานศึกษา	4.13	0.76	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษา มีสมรรถนะในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.16	0.74	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษา มีพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผล อันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมที่แปลกใหม่สำหรับสถานศึกษา	4.14	0.76	มาก
รวม	4.15	0.65	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ และทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = 0.76)

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการสร้างบรรยากาศ แห่งองค์กรนวัตกรรม	ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม n = 135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถกำหนดทิศทางและโครงสร้างของสถานศึกษาที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม	4.57	0.67	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษา มุ่งเน้นหรือผลักดันให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อ ต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.22	0.73	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพที่ดีต่อกัน	4.13	0.76	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษา มิได้ยึดถือตนเองเป็นหลัก เปิดใจรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	4.16	0.74	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการสร้างบรรยากาศ แห่งองค์กรนวัตกรรม	ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม n = 135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
5. ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรใน สถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สื่อสารเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ เพื่อพัฒนาเป็นนวัตกรรมของสถานศึกษา	4.12	0.78	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมสร้างแรงจูงใจให้ บุคลากรในสถานศึกษาใฝ่หาองค์ความรู้ ทักษะ และแนวคิดที่ทันสมัย เพื่อต่อยอดการสร้างสรรค์ นวัตกรรม	4.24	0.74	มาก
รวม	4.24	0.63	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน
กลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถกำหนดทิศทาง และโครงสร้างของสถานศึกษาที่
ชัดเจน เพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษา เสริมสร้างแรงจูงใจ ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาแสวงหาความรู้ ทักษะ และแนวคิด
ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนานวัตกรรม ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษา มีการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสื่อสารเพื่อ
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ มาสร้างเป็นนวัตกรรมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.12$,
S.D. = 0.78)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการบริหารความเสี่ยง	ระดับภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรม n = 135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
	1. ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินโอกาสเสี่ยงและวางแผนแนวทางหรือมาตรการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือบรรเทาผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ โดยกำกับดูแลกิจกรรมและกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนขั้นตอน หลักเกณฑ์ และกรอบเวลาที่กำหนด	4.15	
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์และควบคุมการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการติดตามผลการดำเนินงาน ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนวิธีการใหม่ และมีการกำกับติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ	4.13	0.77	มาก
รวม	4.14	0.61	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงและการกำหนดแนวทางหรือมาตรการควบคุมความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กร ยอมรับได้ โดยควบคุม

กิจกรรมและกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผน ตามขั้นตอน ตามกฎเกณฑ์ และตามเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.74$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมกับการนำนวัตกรรมมาทดลองใช้ในสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์และควบคุม การดำเนินงานที่จะทำให้เกิดความเสียหายในการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการติดตามผล การปฏิบัติ ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว อันเกิดจากการปรับเปลี่ยนวิธีการใหม่ และ มีการกำกับติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.77$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ความเป็นนวัตกรรม ทางการศึกษาของครู	ระดับความเป็นนวัตกรรม ทางการศึกษาของครู		การแปลผล
	n = 135		
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.25	0.73	มาก
2. ด้านทักษะการตั้งคำถาม	4.15	0.73	มาก
3. ด้านทักษะการสังเกต	4.16	0.74	มาก
4. ด้านทักษะการทดลอง	4.11	0.76	มาก
5. ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย	4.20	0.78	มาก
รวม	4.17	0.68	มาก

จากตาราง 13 ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.73$) รองลงมา คือ ด้าน

ทักษะการสร้างเครือข่าย ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.78) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะการทดลอง ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.76)

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ระดับความเป็นนวัตกรรม ทางการศึกษาของครู		การแปลผล
	n = 135		
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ครูมีวิจาร์ณญาณในการคิดเชิงนอกรอบ สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่และแตกต่างจาก แนวคิดเดิม	4.27	0.76	มาก
2. ครูมีศักยภาพในการรังสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าและ เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา	4.24	0.70	มาก
3. ครูมีสมรรถนะในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีที่ ทันสมัย และบูรณาการเทคโนโลยีเหล่านั้นเพื่อ สร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการเรียนรู้	4.25	0.70	มาก
4. ครูมีปฏิภาณในการสร้างทางเลือกและแนวคิด ที่สดใหม่ เพื่อคลี่คลายสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่าง สม่าเสมอ	4.24	0.76	มาก
รวม	4.25	0.62	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความสามารถในการคิดนอกรอบคิดสิ่งแปลกใหม่ ให้แตกต่างจากความคิดเดิม ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ครูมีความสามารถในการเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัย และนำมาใช้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.70) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

ครูมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่า และมีประโยชน์ต่อสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.70) และครูมีความสามารถในการสร้างทางเลือกใหม่ และแนวคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.76)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการตั้งคำถาม

ความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการตั้งคำถาม	ระดับความเป็นนวัตกรรม ทางการศึกษาของครู n = 135		การแปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ครูมีทักษะในการตั้งคำถามในประเด็นที่ค้นพบ ได้อย่างแม่นยำ	4.15	0.70	มาก
2. ครูเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่สังเกต และกระหายใคร่รู้ในสิ่งที่ ประสบอยู่เสมอ	4.17	0.76	มาก
3. ครูมีวิจรณ์ญาณในการสร้างทัศนคติที่แปลกใหม่ และนำแนวทางที่สดใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไข ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.12	0.70	มาก
4. ครูมีปฏิภาณในการเชื่อมโยงและตั้งคำถามที่ท้าทาย ศักยภาพของตนเอง โดยคำนึงถึงความเป็นจริง และบริบทปัจจุบัน	4.16	0.76	มาก
รวม	4.15	0.64	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการตั้งคำถาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความอยากรู้
อยากเห็น ช่างสงสัยในสิ่งที่พบเจออยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ ครูมีความสามารถ
เชื่อมโยง ตั้งคำถาม ที่มีความท้าทายกับความสามารถของตนเอง โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้และ

สภาพปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.76) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีความสามารถในการสร้างมุมมองใหม่ ๆ และนำแนวทางใหม่ ๆ ไปแก้ไขปัญหาได้อย่างเชื่อมโยง ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.70)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสังเกต

ความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการสังเกต	ระดับความเป็นนวัตกรรม ทางการศึกษาของครู		การแปลผล
	n = 135		
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ครูมีทักษะในการสำรวจเชิงลึก มีความรู้และความเข้าใจในประเด็นที่สังเกตอย่างถ่องแท้	4.17	0.73	มาก
2. ครูมีศักยภาพในการกำหนดเป้าประสงค์ของการสังเกตได้อย่างชัดเจน	4.14	0.76	มาก
3. ครูมีความสามารถในการสังเกตอย่างพิถีพิถัน ตั้งใจ รอบด้าน และละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและครอบคลุม	4.15	0.74	มาก
4. ครูมีสมรรถนะในการบันทึกผลการสังเกตอย่างเป็นระบบ และนำผลลัพธ์ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ หรือแนวทางที่แปลกใหม่ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.16	0.74	มาก
รวม	4.16	0.63	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสังเกต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีความสามารถในการสังเกตมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่สังเกตเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ ครูมีความสามารถในการจดบันทึกผลการสังเกต และนำผลการสังเกตมาใช้ในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ หรือ

แนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีความสามารถในการกำหนดจุดมุ่งหมายในการสังเกตอย่างชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.76)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการทดลอง

ความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการทดลอง	ระดับความเป็นนวัตกรรม ทางการศึกษาของครู		การแปลผล
	n = 135		
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ครูมีทักษะในการปฏิบัติการทดลองและ แสวงหาคำตอบ หรือพิสูจน์สมมติฐานใหม่	4.13	0.73	มาก
2. ครูมีศักยภาพในการดำเนินการทดลองตาม กระบวนการที่เป็นลำดับและเป็นระบบ	4.05	0.77	มาก
3. ครูเป็นผู้แสวงหาโอกาสในการทดลองแนวคิดที่ แปลกใหม่อยู่เสมอ โดยไม่ย่อท้อต่อความผิดพลาด	4.19	0.73	มาก
4.ครูมีสมรรถนะในการบันทึกและสรุปผลการ ทดลองในทุกครั้งอย่างเป็นระเบียบ	4.16	0.74	มาก
5.ครูมีวิจาร์ณญาณเชิงเหตุผล กล้าที่จะเสี่ยง และพร้อมที่จะยอมรับผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น	4.03	0.82	มาก
รวม	4.11	0.68	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการทดลอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมองหาโอกาส ในการทดลอง แนวคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอโดยไม่หวั่นเกรงต่อความล้มเหลว ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.73) รองลงมาคือ ครูมีความสามารถในการบันทึกและสรุปผลการทดลองทุกครั้ง ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.74) และข้อ

ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครูมีความเป็นเหตุเป็นผล กล้าเสี่ยงและยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.82)

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย

ความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย	ระดับความเป็นนวัตกรรม ทางการศึกษาของครู		การแปลผล
	n = 135		
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ครูมีทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	4.20	0.77	มาก
2. ครูเป็นผู้เปิดใจรับฟังทัศนะของผู้อื่น เป็นทั้งผู้สนทนาและผู้รับฟังที่ดี	4.32	0.87	มาก
3. ครูมีศักยภาพในการนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ของตนเอง ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อขยายพรมแดนแห่งความรู้ของตน	4.14	0.72	มาก
4. ครูให้ความสำคัญในการร่วมสร้างโอกาสและมุมมองที่แตกต่างและหลากหลาย	4.13	0.76	มาก
5. ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน	4.21	0.80	มาก
รวม	4.20	0.67	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้สนทนาและผู้ฟังที่ดี ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.87) รองลงมา คือ ครูมีกิจกรรมร่วมกัน

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.80) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีความสนใจในการสร้างโอกาสและมุมมองใหม่ ๆ ที่แตกต่างกัน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.76)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ตาราง 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ความเป็นนวัตกรรมของครู (Y)	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (X)						ภาพรวม X Total
	ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X1)	ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม (X2)	ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X3)	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X4)	ด้านการสร้างภาคีการดำเนินงานนวัตกรรม (X5)	ด้านการบริหารความเสี่ยง (X6)	
ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Y1)	.510**	.509**	.511**	.526**	.623**	.458**	.632**
ด้านทักษะการตั้งคำถาม (Y2)	.458**	.547**	.612**	.536**	.559**	.553**	.627**
ด้านทักษะการสังเกต (Y3)	.498**	.530**	.452**	.531**	.453**	.455**	.610**
ด้านทักษะการทดลอง (Y4)	.496**	.462**	.396**	.488**	.458**	.497**	.548**
ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย (Y5)	.497**	.549**	.551**	.614**	.526**	.512**	.626**
ภาพรวม Y Total	.572**	.617**	.557**	.606**	.598**	.548**	.712**

หมายเหตุ: **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง – ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .712^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมกับความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .623^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์กับความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการทดลอง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .396^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
- 2) เพื่อศึกษาความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ผู้วิจัยได้เสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการบริหารความเสี่ยง ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

- 1.1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถกำหนดทิศทาง และโครงสร้างของสถานศึกษาที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา

เสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาใฝ่หาองค์ความรู้ ทักษะ และแนวคิดที่ทันสมัย เพื่อต่อยอดการสร้างสรรค่นวัตกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ เพื่อพัฒนาเป็นนวัตกรรมของสถานศึกษา

1.2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์ การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา มองการณ์ไกลและ คาดการณ์อนาคตอย่างถี่ถ้วน ครอบคลุมทุกมิติ และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ รองลงมาคือ ผู้บริหาร สถานศึกษาพร้อมเปิดรับและเตรียมพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแปลงทัศนวิสัยสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้ทันต่อกระแส การเปลี่ยนแปลง และนำพาสถานศึกษาสู่เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างครอบคลุมทุกด้าน

1.3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์ การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ และทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี รองลงมาคือผู้บริหาร สถานศึกษา มีสมรรถนะในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหาร จัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ให้เป็น ประโยชน์ในสถานศึกษา

1.4 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์ การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการบริหารความเสี่ยง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินโอกาสเสี่ยงและ วางแนวทางหรือมาตรการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือบรรเทาผลกระทบให้อยู่ในระดับที่ องค์กรรับได้ โดยกำกับดูแลกิจกรรมและกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผน ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และกรอบเวลาที่กำหนด และตามเวลาที่กำหนดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้บริหาร สถานศึกษามีความพร้อมในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์และ ควบคุมการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการติดตาม

ผลการดำเนินงาน ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนวิธีการใหม่ และมีการกำกับติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ

1.5 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์ การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการ ร่วมมือของครูในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุน การระดมความคิด แลกเปลี่ยน เรียนรู้ เกี่ยวกับนวัตกรรมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหาร สถานศึกษา มีการเปิดโอกาสโอกาสให้บุคลากรและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน

1.6 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์ การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือผู้บริหารสถานศึกษาเปี่ยมด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำสิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรมอันทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมจินตนาการ สร้างสรรค์ของครู อันนำไปสู่การรังสรรค์นวัตกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้แนวทางและวิธีการที่แปลกใหม่ในการจัดการเรียนรู้

2. ผลการศึกษาความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านทักษะ การสร้างเครือข่าย ด้านทักษะการสังเกต ด้านทักษะการตั้งคำถาม ด้านทักษะการทดลอง

2.1 ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบล เจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูมีวิจรรย์ญาณในการคิดเชิงนอกรอบ สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่และ แตกต่างจากแนวคิดเดิม รองลงมาคือครูมีสมรรถนะในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย และ บูรณาการเทคโนโลยีเหล่านั้นเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีศักยภาพในการรังสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและครูมีปฏิภาณในการ สร้างทางเลือกและแนวคิดที่สดใหม่ เพื่อคลี่คลายสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสม่าเสมอ

2.2 ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูเป็นผู้เปิดใจรับฟังทรรศนะของผู้อื่น เป็นทั้งผู้สนทนาและผู้รับฟังที่ดี รองลงมาคือครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือครูมีทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

2.3 ความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสังเกต โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูมีทักษะในการสำรวจเชิงลึก มีความรู้และความเข้าใจในประเด็นที่สังเกตอย่างถ่องแท้ รองลงมาคือครูมีสมรรถนะในการบันทึกผลการสังเกตอย่างเป็นระบบ และนำผลลัพธ์ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ หรือแนวทางที่แปลกใหม่ เพื่อพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือครูมีศักยภาพในการกำหนดเป้าประสงค์ของการสังเกตได้อย่างชัดเจน

2.4 ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการตั้งคำถาม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่สังเกต และกระหายใคร่รู้ในสิ่งที่น่าสนใจ รองลงมาคือครูมีปฏิภาณในการเชื่อมโยงและตั้งคำถามที่ท้าทายศักยภาพของตนเอง โดยคำนึงถึงความ เป็นจริงและบริบทปัจจุบัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือครูมีวิจรรย์ญาณในการสร้างทัศนคติที่แปลกใหม่ และนำแนวทางที่สดใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

2.5 ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการทดลอง โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูเป็นผู้แสวงหาโอกาสในการทดลองแนวคิดที่แปลกใหม่อยู่เสมอ โดยไม่ย่อท้อต่อความผิดพลาด รองลงมาคือครูมีสมรรถนะในการบันทึกและสรุปผลการทดลองในทุกครั้งอย่างเป็นระเบียบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือครูมีวิจรรย์ญาณเชิงเหตุผล กล้าที่จะเสี่ยง และพร้อมที่จะยอมรับผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .712^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมกับความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .623^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์กับความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการทดลอง มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .396^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 สามารถนำประเด็นสำคัญที่ได้จากการศึกษามาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย อภิปรายเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สามารถวางแนวทางและจัดระเบียบโครงสร้างของสถานศึกษาให้ชัดเจน เพื่อพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งนวัตกรรม และเสริมแรงบันดาลใจให้บุคลากรในสถานศึกษาใฝ่หาองค์ความรู้ ทักษะ และแนวคิดที่ทันสมัย เพื่อต่อยอดการสร้างสรรค่นวัตกรรม อีกทั้งยังส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ เพื่อพัฒนาเป็นนวัตกรรมของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา สรวงศิริ (2564) ได้ศึกษา

องค์ประกอบของภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การนวัตกรรม คือ องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา กันถิน (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฐ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการส่งเสริมองค์กรนวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา มองการณ์ไกลและคาดการณ์อนาคตอย่างถี่ถ้วน ครอบคลุมทุกมิติและดำเนินงานอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังพร้อมเปิดรับและเตรียมพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ และแปลงทัศนวิสัยสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง และนำพาสถานศึกษาสู่เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างครอบคลุมทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตรา หนูงาม (2562) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ศึกษาการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีพบว่า ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีพื้นฐานความรู้และทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี มีสมรรถนะในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณภาพในสถานศึกษา สอดคล้องกับกับ ปาริฉัตร นวนทอง (2565) ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับ งานวิจัยของจิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำ

นวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี พบว่า ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.4 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์ การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ประเมินโอกาสเสี่ยงและวางแผนแนวทางหรือมาตรการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือบรรเทา ผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ โดยกำกับดูแลกิจกรรมและกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผน ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และกรอบเวลาที่กำหนด อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีความ พร้อมในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์และควบคุมการดำเนินงานที่ อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการติดตามผลการดำเนินงาน ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนวิธีการใหม่ และมีการกำกับติดตาม ประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ ปาริฉัตร นวนทอง (2565) ภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 พบว่า ด้านการบริหารความเสี่ยง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ บริพัฒน์ สารผล (2565) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงาน บุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอุดรธานี 2 ด้านการบริหาร ความเสี่ยง เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

1.5 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์ การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร สถานศึกษา ส่งเสริมการฝึกกำลังของครูในการแสวงหาองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม และสนับสนุน การระดมสติปัญญา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม อีกทั้งยังเปิดพื้นที่ให้บุคลากรและชุมชน เข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ ขวาทไทย (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำ เชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ คิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะ ผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.6 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การที่ผู้บริหารสถานศึกษานำสิ่งประดิษฐ์ หรือนวัตกรรมอันทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา และส่งเสริมจินตนาการสร้างสรรค์ของครู อันนำไปสู่ การรังสรรค์นวัตกรรม อีกทั้งยังสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้แนวทางและวิธีการที่แปลกใหม่ในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บริพัฒน์ สารผล (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี พบว่า การมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าการมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2. ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์ หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบล เจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ครูมีวิสัยทัศน์ในการคิดเชิงนอกกรอบ สร้างสรรค์สิ่ง ที่แปลกใหม่และแตกต่างจากแนวคิดเดิม ครูมีสมรรถนะในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยและ บูรณาการเทคโนโลยีเหล่านั้น เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ครูมีศักยภาพในการรังสรรค์ สิ่งที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และครูมีปฏิภาณในการสร้างทางเลือกและแนวคิดที่สด ใหม่ เพื่อคลี่คลายสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล ภูศรี (2564) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการประเมินทักษะความเป็นนวัตกรรม ด้านความคิดริเริ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นวพร ชลารักษ์ (2564) ได้ศึกษาองค์ประกอบความ เป็นครูนักนวัตกรรมในการศึกษายุคดิจิทัลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน พบว่า ด้านความคิด สร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบล เจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะ การสร้างเครือข่าย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูเปิดใจรับฟังทรรศนะของผู้อื่น เป็นทั้งผู้สนทนา

และผู้รับฟังที่ดี ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน และครูให้ความสำคัญในการร่วมสร้างโอกาสและมุมมองที่แตกต่างและหลากหลาย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2563) ที่ได้กล่าวถึงสมรรถนะความเป็นนวัตกรรมว่าเครือข่ายทางสังคม ประกอบด้วย ทักษะความร่วมมือ ทักษะการสร้างปฏิสัมพันธ์ และทักษะการสื่อสาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชร ปรารจันทร์ (2561) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทักษะการสร้างเครือข่ายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.3 ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการสังเกต อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูมีความสามารถในการสังเกต มีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นที่สังเกตอย่างถ่องแท้ ครูมีศักยภาพในการบันทึกผลการสังเกต และนำผลลัพธ์ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ หรือแนวทางที่แปลกใหม่ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูมีความสามารถในการกำหนดเป้าประสงค์ของการสังเกตได้อย่างชัดเจนสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลธิชา กลางณรงค์ (2562) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูโรงเรียนเลิศจังหวัด สาขานนเกษตร- นวมินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของครูนวัตกรรม พบว่า คุณลักษณะด้านทักษะการสังเกต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับ อรชร ปรารจันทร์ (2561) ที่ศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทักษะการสังเกต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.4 ความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการตั้งคำถาม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่สังเกต และกระหายใคร่รู้ในสิ่งที่ประสบ อยู่เสมอ ครูมีปฏิภาณในการเชื่อมโยงและตั้งคำถามที่ท้าทายศักยภาพของตนเอง โดยคำนึงถึงความเป็นจริงและบริบทปัจจุบัน และครูมีวิจาร์ณญาณในการสร้างทัศนคติที่แปลกใหม่ และนำแนวทางที่สดใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ โกศล ภูศรี (2564) กล่าวถึงปัจจัยขับเคลื่อนความเป็นนวัตกรรมของครูว่า ทักษะที่จำแนกผู้มีนวัตกรรมออกจากผู้ที่ไม่มือนวัตกรรม ได้แก่ ความสามารถในการตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การค้นพบสิ่งใหม่ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ระบุถึงสมรรถนะของนักประดิษฐ์ว่าประกอบด้วยทักษะการคิดเชิงสืบเสาะ และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้แก่ ทักษะการตั้งคำถาม ซึ่งสามารถระบุปัญหา ความต้องการ และการค้นพบ

2.5 ความเป็นนวัตกรรมของในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการทดลอง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนมีการแสวงหาโอกาสในการทดลองแนวคิดที่แปลกใหม่

อยู่เสมอ โดยมีได้ย้อยต่อความผิดพลาด และมีความสามารถในการบันทึกและสรุปผลการทดลอง ในทุกครั้งอย่างเป็นระบบ มีวิจารณ์ญาณเชิงเหตุผลและพร้อมยอมรับผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล ภูศรี (2564) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการปฏิบัติการทดลอง จะเห็นได้ว่า ทักษะการปฏิบัติการทดลองเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่คาดหวังว่าความเป็นนวัตกรรมของครู พึงมีทักษะดังกล่าวในระดับสูง ดังนั้น ในการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครู จึงควรให้ความสำคัญและส่งเสริมการพัฒนาทักษะการปฏิบัติการทดลองอย่างเข้มข้น

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมมีความสัมพันธ์กับความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากที่สุด และภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีความคิดสร้างสรรค์กับความเป็นนวัตกรรมของครู ด้านทักษะการทดลอง มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ทันสมัยชัดเจน กว้างไกล แปลกใหม่ เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความตื่นตัวอยู่เสมอ สามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ มาสถานการณ์อย่างรอบด้าน มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและเพื่อให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษานำไปปรับประยุกต์ใช้ในการทำงาน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ในสถานศึกษา สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษา มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพที่ดีต่อกัน ส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษามีการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อมาสร้างเป็นนวัตกรรมของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ ล้าเลิศวัฒนา (2566) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูง และสอดคล้องกับสุภาพร เวียงคำ (2567) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองในด้านการบุกเบิกวิธีการหรือแนวคิดทางการศึกษาที่แปลกใหม่ หรือนวัตกรรมอันทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2. จากการศึกษาความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านทักษะการทดลอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ครูควรหมั่นทดสอบแนวคิด หรือทดลองวิธีการและแนวทางที่สดใหม่อยู่เสมอ เพื่อค้นพบสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพิจารณาปัจจัยขับเคลื่อนภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สพป. เชียงราย เขต 2 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและยกระดับผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สพป. เชียงราย เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดียิ่งขึ้น

2. ควรพิจารณาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สพป. เชียงราย เขต 2 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด สพป. เชียงราย เขต 2 ให้มีคุณลักษณะของนักสร้างสรรค์ที่โดดเด่นยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกพิชญ์ สรรพศรี. (2564). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- กุลชลี จงเจริญ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ชุดวิชา 23728 นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ [เอกสารประกอบการสอน]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- โกศล ภูศรี. (2564). กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- ขัตติยา ปิยะรังสี. (2565). คุณลักษณะของนวัตกรรมครู. *วารสารศิลปศาสตร์*, 22(2), 438-458.
- จีราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 17(79), 11-20.
- ชนะชัย เข้าวพลกรัง และกาญจนา ภัทรวิวัฒน์. (2554). แบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 34(1-2), 61-69.
- ฉันทากร ศรีสุข และสร้อยณี อุเสินยาง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับความเป็นองค์กรนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนใต้. *วารสารสหวิทยาการการวิจัยและวิชาการ*, 2(2), 127-141.
- ธีระนันต์ โมธรรม. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- นราธิป โชคขยสุนทร. (2563). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 18(80), 90-95.

- นเรศ ล้าเลิศวัฒนา. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 10(1), 53-61.
- นวพร ชลารักษ์. (2564). องค์ประกอบความเป็นครูนักนวัตกรรมในการศึกษายุคดิจิทัลเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 22(3), 94-108.
- นุชิตา สุขแพทย์. (2560). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม].
- บริพัฒน์ สารผล. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร].
- เบญจมาศ ขวาทไทย. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(39), 207-215.
- ปวีณา กันถิน. (2560). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประชารัฐเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. *Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(3), 1833-1848.
- ปารวี บุญเพชร. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 14(1), 29-43.
- ปาริฉัตร นวนทอง. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 2*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่].
- พยัคฆ์ วุฒิรงค์. (2555). *การจัดการนวัตกรรม: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์. (2560). *การพัฒนาแนวทางการเข้าสู่ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา*. [งานวิจัย ไม่ได้ตีพิมพ์, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา].
- มลธิชา กลางณรงค์. (2562). *การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูโรงเรียนเลิศหล้า สาขานนเกษตร-นวมินทร์ ตามแนวคิดคุณลักษณะของครูนวัตกรรม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

- เมธี ตั้งสิริพัฒนา. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *การพัฒนาผู้เรียนเป็นนักประดิษฐ์*. เอ็น. 60 รัตนเทรนด์.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2563). *นวัตกรรมเพื่ออนาคต*. สำนักพิมพ์สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2563). *นวัตกรรมบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรม*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 22(2), 193-213.
- สุจิตรา หนูงาม. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. *วารสารวิชาการ*, 6(1), 170-179.
- สุภาพร เวียงคำ. (2567). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยพะเยา].
- สุรียา สรวงศิริ. (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. *วารสารปัญญาภิธาน*, 7(2), 150-162.
- อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี, สุเมธ งามกนก และสมพงษ์ ปั่นหุ่น. (2561). *การพัฒนารูปแบบองค์การแห่งนวัตกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(3), 207-219.
- อรชร ปรัจจันทร์. (2560). *รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- อรพิน อิมรัตน์. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].
- Best, J. W. (1981). *Research in Education*. Prentice-Hall.
- Couros, G. (2015). *The Innovator's Mindset: Empower Learning, Unleash Talent, and Lead a Culture of Creativity*. Dave Burgess Consulting.

- Dyer, J. H., Gregersen, H., & Christensen, C. M. (2009). *The Innovator's DNA*. Harvard Business Review. <https://hbr.org/2009/12/theinnovators-dna>
- Engel, C., & Kleine, M. (2015) Who Is Afraid of Pirates? An Experiment on the Deterrence of Innovation by Imitation. *Research Policy*, 44, 20-33. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2014.07.020>
- Furr, N., & Dyer, J. (2014). *Choose the right innovation method at the right time*. Harvard business review.
- George, A. (2012). *Factors Which Influence the Buying Behaviors of Customers with Multiple Regular Customer Cards*. [Master degree Thesis, Arcada]. <https://core.ac.uk/download/pdf/38067117.pdf>
- Horth, D. & Buchner, D. (2014). *Innovation Leadership: How to Use Innovation to Lead Effectively, Work Collaboratively and Drive Results*. https://imamhamzatcoed.edu.ng/library/ebooks/resources/Innovation_Leadership_by_david_horth.pdf.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale : Reading in Attitude Theory and Measurement*. Wiley & Son.
- Owen, C., Scott, C., Adams, R., & Parsons, D. (2015). Leadership in crisis: Developing beyond command and control. *Australian Journal of Emergency Management*, 30(3), 15-19.
- Rogers, E. M. (1983). *Diffusion of Innovations* (3rd ed.). Macmillan.
- Sena, A., & Erena, E. (2012). *Innovative Leadership for the Twenty-First Century*. <http://www.sciencedirect.com>
- Vlok, A. (2012). *International Conference on Leadership, Technology & Innovation Management*. www.sciencedirect.com
- Wagner, J. (2012) International Trade and Firm Performance: A Survey of Empirical Studies Since 2006. *Review of World Economics*, 148, 235-267. <https://doi.org/10.1007/s10290-011-0116-8>
- Williamson, D. (2011). Mining for Hidden Human Potential. *Human Resource Management International Digest*, 19(7), 3-8.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introductory analysis*. Harper & Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา
สถานที่ทำงาน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
2. นายปฐมทัศน์ อวดห้าว
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านป่าอ่อน (วิทยาสมิทธิ)
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่ง ประธานกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์
หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
3. นายบัณฑิต ไชยวงศ์
สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานวัดและประ
เมินผล

ภาคผนวก ข ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Try Out)

ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5–1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ บริบทสถานศึกษา มองการณ์ ไกลและคาดการณ์อนาคตอย่าง ถี่ถ้วน ครอบคลุมทุกมิติ และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ	0	1	1	0.67	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายที่ก้าวหน้า ชัดเจน ครอบคลุม แตกต่าง โดดเด่น และสอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา	0	1	1	0.67	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษา มุ่ง ขับเคลื่อนการรังสรรค์ นวัตกรรมในสถานศึกษาตาม ทัศนวิสัย เพื่อยกระดับ สถานศึกษาอย่างไม่หยุดยั้ง	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษา มีศักยภาพในการแสวงหา โอกาสเพื่อพัฒนาตนเองในทุก สภาวะการณ์ที่มีการ เปลี่ยนแปลง	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
5	ผู้บริหารสถานศึกษาแปลงทัศนวิสัยสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงและนำพาสถานศึกษาสู่เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างครอบคลุมทุกด้าน	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารสถานศึกษาพร้อมเปิดรับและเตรียมพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม						
7	ผู้บริหารสถานศึกษา มีศักยภาพในการประสานงานกับบุคลากรและชุมชนได้อย่างดีเยี่ยม โดยมีการบูรณาการการมีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วน	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	ผู้บริหารสถานศึกษา เปิดพื้นที่ให้บุคลากรและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมความร่วมมือของครูในการแสวงหาองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
10	ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดเป้าประสงค์ในการทำงานและร่วมกันรังสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นคุณูปการต่อสถานศึกษา สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนการระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเห็นคุณค่าของนวัตกรรม ที่ร่วมกันสร้าง	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์						
13	ผู้บริหารสถานศึกษา มีจินตนาการในการบุกเบิกสิ่งใหม่ ๆ แนวทางปฏิบัติ และวิธีการที่หลากหลาย	1	1	1	1	สอดคล้อง
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีทางเลือกที่แปลกใหม่ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
15	ผู้บริหารสถานศึกษา เปี่ยมด้วย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำสิ่งประดิษฐ์ หรือนวัตกรรม อันทรงคุณค่าและเป็น ประโยชน์ มาประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการและส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ใน สถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม จินตนาการสร้างสรรค์ของครู อันนำไปสู่การรังสรรค์ นวัตกรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
17	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุน ให้ครูประยุกต์ใช้แนวทางและ วิธีการที่แปลกใหม่ในการ จัดการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพ ในการรวบรวมทรศณะและ มุมมองที่สดใหม่ เพื่อนำมาเป็น ประโยชน์ในการพัฒนาแนวคิด ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมอัน ทรงคุณค่าสำหรับการจัด การศึกษาในสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร						
19	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ และทักษะพื้นฐานทาง คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศเป็นอย่างดี	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการนำเอา เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ให้เป็น ประโยชน์ในสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
21	ผู้บริหารสถานศึกษา มีสมรรถนะในการบูรณาการ เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารในการบริหารจัดการ สถานศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
22	ผู้บริหารสถานศึกษา มีพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่องและ ส่งเสริมให้บุคลากรใน สถานศึกษาพัฒนาศักยภาพ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร เพื่อการบริหารจัด การศึกษาที่มีประสิทธิผล อัน จะนำไปสู่การรังสรรค์ นวัตกรรมที่แปลกใหม่สำหรับ สถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม						
23	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถกำหนดทิศทาง และโครงสร้างของสถานศึกษาที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
24	ผู้บริหารสถานศึกษา มุ่งเน้นหรือผลักดันให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อ ต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
25	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพที่ดีต่อกัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
26	ผู้บริหารสถานศึกษา มิได้ยึดถือตนเองเป็นหลัก เปิดใจรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
27	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ เพื่อพัฒนาเป็นนวัตกรรมของสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
28	ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาใฝ่หาคำรู้ ทักษะ และแนวคิดที่ทันสมัย เพื่อต่อยอดการสร้างสรรค์นวัตกรรม	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการบริหารความเสี่ยง						
29	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินโอกาสเสี่ยงและวางแนวทางหรือมาตรการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือบรรเทาผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ โดยกำกับดูแลกิจกรรมและกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผน ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และกรอบเวลาที่กำหนด	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3		
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์และควบคุมการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการติดตามผลการดำเนินงาน ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนวิธีการใหม่ และมีการกำกับติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อคำถามเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษา
ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2
ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ด้าน

ข้อ	ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์						
1	ครูมีวิจรรย์ญาณในการคิดเชิงนอก กรอบ สร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่และ แตกต่างจากแนวคิดเดิม	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	ครูมีศักยภาพในการรังสรรค์สิ่งที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	ครูมีสมรรถนะในการเป็นผู้นำด้าน เทคโนโลยีที่ทันสมัย และบูรณาการ เทคโนโลยีเหล่านั้นเพื่อสร้างสรรค์ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
4	ครูมีปฏิภาณในการสร้างทางเลือกและ แนวคิดที่สดใหม่ เพื่อคลี่คลาย สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสม่าเสมอ	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านทักษะการตั้งคำถาม						
5	ครูมีทักษะในการตั้งคำถามในประเด็นที่ ค้นพบได้อย่างแม่นยำ	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	ครูเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่สังเกต และกระหายใคร่รู้ ในสิ่งที่ประสบอยู่เสมอ	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	ครูมีวิจรรย์ญาณในการสร้างทัศนคติที่ แปลกใหม่ และนำแนวทางที่สดใหม่ไป ประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็น ระบบ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
8	ครูมีปฏิภาณในการเชื่อมโยงและตั้งคำถามที่ท้าทายศักยภาพของตนเอง โดยคำนึงถึงความเป็นจริงและบริบทปัจจุบัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านทักษะการสังเกต						
9	ครูมีทักษะในการสำรวจเชิงลึก มีความรู้และความเข้าใจในประเด็นที่สังเกตอย่างถ่องแท้	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	ครูมีศักยภาพในการกำหนดเป้าประสงค์ของการสังเกตได้อย่างชัดเจน	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	ครูมีความสามารถในการสังเกตอย่างพิถีพิถัน ตั้งใจ รอบคอบ และละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและครอบคลุม	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	ครูมีสมรรถนะในการบันทึกผลการสังเกตอย่างเป็นระบบ และนำผลลัพธ์ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ หรือแนวทางที่แปลกใหม่ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านทักษะการทดลอง						
13	ครูมีทักษะในการปฏิบัติการทดลองและแสวงหาคำตอบ หรือพิสูจน์สมมติฐานใหม่	1	1	1	1	สอดคล้อง
14	ครูมีศักยภาพในการดำเนินการทดลองตามกระบวนการที่เป็นลำดับและเป็นระบบ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า ioc	ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1		
15	ครูเป็นผู้แสวงหาโอกาสในการทดลองแนวคิดที่แปลกใหม่อยู่เสมอ โดยไม่ย่อท้อต่อความผิดพลาด	1	1	1	1	สอดคล้อง
16	ครูมีสมรรถนะในการบันทึกและสรุปผลการทดลองในทุกครั้งอย่างเป็นระเบียบ	1	1	1	1	สอดคล้อง
17	ครูมีวิจรรย์ญาณเชิงเหตุผล กล้าที่จะเสี่ยง และพร้อมที่จะยอมรับผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย						
18	ครูมีทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	1	1	1	1	สอดคล้อง
19	ครูเป็นผู้เปิดใจรับฟังทรรศนะของผู้อื่น เป็นทั้งผู้สนทนาและผู้รับฟังที่ดี	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	ครูมีศักยภาพในการนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ของตนเอง ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อขยายพรมแดนแห่งความรู้ของตน	1	1	1	1	สอดคล้อง
21	ครูให้ความสำคัญในการร่วมสร้างโอกาสและมุมมองที่แตกต่างและหลากหลาย	1	1	1	1	สอดคล้อง
22	ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

โรงเรียนบ้านป่าเหมือด (เสริมเกียรติวัฒนราชานุรักษ์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 คน

ภาคผนวก ง รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 จำนวน 13 โรงเรียน

ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
กับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-
ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงราย เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์
การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2

2. เพื่อศึกษาความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษา
ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่า
ก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามข้อมูลกับครูผู้สอน ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนา
การศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่ม
เครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ด้าน

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์พัฒนา
การศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย
เขต 2 ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ทักษะ

นางสาวปรารธนา วงศ์ลิ่งกา

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. ระดับการศึกษา
  - ( ) ปริญญาตรี
  - ( ) ปริญญาโท
  - ( ) ปริญญาเอก
2. ประสบการณ์การทำงาน
  - ( ) น้อยกว่า 10 ปี
  - ( ) 10-20 ปี
  - ( ) 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	ผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์สถานศึกษามองอนาคต และคาดการณ์ไว้อย่างรอบคอบ รอบด้านและงานเป็นขั้นตอน	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า

ข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และภาพลักษณ์ในอนาคตของสถานศึกษามากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ในระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา มองการณ์ไกลและคาดการณ์อนาคตอย่างถี่ถ้วน ครอบคลุมทุกมิติ และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ					
2	ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายที่ก้าวหน้า ชัดเจน ครอบคลุมแตกต่าง โดดเด่น และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารสถานศึกษา มุ่งขับเคลื่อนการรังสรรค์นวัตกรรมในสถานศึกษาตามทัศนวิสัย เพื่อยกระดับสถานศึกษาอย่างไม่หยุดยั้ง					
4	ผู้บริหารสถานศึกษา มีศักยภาพในการแสวงหาโอกาส เพื่อพัฒนาตนเองในทุกสภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาแปลงทัศนวิสัยสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง และนำพาสถานศึกษาสู่เป้าประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างครอบคลุมทุกด้าน					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาพร้อมเปิดรับและเตรียมพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์อย่างสม่าเสมอ					
ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีส่วนร่วม						
7	ผู้บริหารสถานศึกษา มีศักยภาพในการประสานงานกับบุคลากรและชุมชนได้อย่างดีเยี่ยม โดยมีการบูรณาการการมีส่วนร่วมจากหลากหลายภาคส่วน					

ข้อ	ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	ผู้บริหารสถานศึกษา เปิดพื้นที่ให้บุคลากรและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์					
9	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมความร่วมมือของครูในการแสวงหาองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดเป้าประสงค์ในการทำงานและร่วมกันรังสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นคุณูปการต่อสถานศึกษา สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา					
11	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนการระดมความคิด แลกเปลี่ยน เรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเห็นคุณค่าของนวัตกรรม ที่ร่วมกันสร้าง					
ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์						
13	ผู้บริหารสถานศึกษา มีจินตนาการในการบุกเบิกสิ่งใหม่ๆ แนวทางปฏิบัติ และวิธีการที่หลากหลาย					
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีทางเลือกที่แปลกใหม่ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู					
15	ผู้บริหารสถานศึกษา เปี่ยมด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำสิ่งประดิษฐ์ หรือนวัตกรรมอันทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา					
16	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมจินตนาการสร้างสรรค์ของครู อันนำไปสู่การรังสรรค์นวัตกรรม					
17	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้แนวทางและวิธีการที่แปลกใหม่ในการจัดการเรียนรู้					

ข้อ	ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการรวบรวมทรัพยากรและมุมมองที่สดใหม่ เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการพัฒนาแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมอันทรงคุณค่าสำหรับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา					
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร						
19	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ และทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างดี					
20	ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในสถานศึกษา					
21	ผู้บริหารสถานศึกษา มีสมรรถนะในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
22	ผู้บริหารสถานศึกษา มีพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผล อันจะนำไปสู่การรังสรรค์นวัตกรรมที่แปลกใหม่สำหรับสถานศึกษา					
ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์กรนวัตกรรม						
23	ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถกำหนดทิศทาง และโครงสร้างของสถานศึกษาที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม					
24	ผู้บริหารสถานศึกษา มุ่งเน้นหรือผลักดันให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อ ต่อกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรม					
25	ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด ส่งเสริมการสร้างมิตรภาพที่ดีต่อกัน					

ข้อ	ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
26	ผู้บริหารสถานศึกษา มีได้ยึดถือตนเองเป็นหลัก เปิดใจรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น					
27	ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ เพื่อพัฒนาเป็นนวัตกรรมของสถานศึกษา					
28	ผู้บริหารสถานศึกษา เสริมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษาใฝ่หาองค์ความรู้ ทักษะ และแนวคิดที่ทันสมัย เพื่อต่อยอดการสร้างสรรค่นวัตกรรม					
ด้านการบริหารความเสี่ยง						
29	ผู้บริหารสถานศึกษาประเมินโอกาสเสี่ยงและวางแนวทางหรือมาตรการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันหรือบรรเทาผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรรับได้ โดยกำกับดูแลกิจกรรมและกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผน ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และกรอบเวลาที่กำหนด					
30	ผู้บริหารสถานศึกษามีความพร้อมในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์และควบคุมการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการติดตามผลการดำเนินงาน ทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว อันเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนวิธีการใหม่ และมีการกำกับติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ					

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนา
การศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเป็นนวัตกรรมของครู ในโรงเรียนกลุ่ม
เครือข่ายศูนย์พัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา เชียงราย เขต 2

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	ครูมีความสามารถในการคิดนอกกรอบคิดสิ่งที่ แปลกใหม่ ให้แตกต่างจากความคิดเดิม	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า

ข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่า
ครูมีความสามารถในการคิดนอกกรอบหรือคิดสิ่งที่แปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดเดิม
ในระดับความเป็นนวัตกรรมของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์						
1	ครูมีวิจรรย์ญาณในการคิดเชิงนอกกรอบ สร้างสรรค์สิ่งที แปลกใหม่และแตกต่างจากแนวคิดเดิม					
2	ครูมีศักยภาพในการรังสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าและเป็น ประโยชน์ต่อสถานศึกษา					
3	ครูมีสมรรถนะในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย และบูรณาการเทคโนโลยีเหล่านั้นเพื่อสร้างสรรค์ นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้					
4	ครูมีปฏิภาณในการสร้างทางเลือกและแนวคิดที่สดใหม่ เพื่อคลี่คลายสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างสม่าเสมอ					
ด้านทักษะการตั้งคำถาม						
5	ครูมีทักษะในการตั้งคำถามในประเด็นที่ค้นพบได้อย่าง แม่นยำ					
6	ครูเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่สังเกต และกระหายใคร่รู้ในสิ่งที่ประสบ อยู่เสมอ					
7	ครูมีวิจรรย์ญาณในการสร้างทัศนคติที่แปลกใหม่ และนำ แนวทางที่สดใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่าง เป็นระบบ					
8	ครูมีปฏิภาณในการเชื่อมโยงและตั้งคำถามที่ท้าทาย ศักยภาพของตนเอง โดยคำนึงถึงความเป็นจริงและบริบท ปัจจุบัน					
ด้านทักษะการสังเกต						
9	ครูมีทักษะในการสำรวจเชิงลึก มีความรู้และความเข้าใจใน ประเด็นที่สังเกตอย่างถ่องแท้					
10	ครูมีศักยภาพในการกำหนดเป้าประสงค์ของการสังเกตได้ อย่างชัดเจน					

ข้อ	ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
11	ครูมีความสามารถในการสังเกตอย่างพิถีพิถัน ตั้งใจ รอบด้าน และละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและครอบคลุม					
12	ครูมีสมรรถนะในการบันทึกผลการสังเกตอย่างเป็นระบบ และนำผลลัพธ์ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ หรือแนวทางที่แปลกใหม่ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน					
ด้านทักษะการทดลอง						
13	ครูมีทักษะในการปฏิบัติการทดลองและแสวงหาคำตอบหรือพิสูจน์สมมติฐานใหม่					
14	ครูมีศักยภาพในการดำเนินการทดลองตามกระบวนการที่เป็นลำดับและเป็นระบบ					
15	ครูเป็นผู้แสวงหาโอกาสในการทดลองแนวคิดที่แปลกใหม่ อยู่เสมอ โดยไม่ย่อท้อต่อความผิดพลาด					
16	ครูมีสมรรถนะในการบันทึกและสรุปผลการทดลองในทุกครั้งอย่างเป็นระเบียบ					
17	ครูมีวิจรรย์ญาณเชิงเหตุผล กล้าที่จะเสี่ยง และพร้อมที่จะยอมรับผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น					
ด้านทักษะการสร้างเครือข่าย						
18	ครูมีทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน					
19	ครูเป็นผู้เปิดใจรับฟังทรรศนะของผู้อื่น เป็นทั้งผู้สนทนาและผู้รับฟังที่ดี					
20	ครูมีศักยภาพในการนำเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ของตนเอง ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อขยายพรมแดนแห่งความรู้ของตน					
21	ครูให้ความสำคัญในการร่วมสร้างโอกาสและมุมมองที่แตกต่างและหลากหลาย					

ข้อ	ระดับความเป็นนวัตกรรมของครู	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
22	ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ปรารธนา วงศ์ลังกา
วัน เดือน ปี เกิด	4 กรกฎาคม 2538
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2561 ศษ.บ. (ประถมศึกษา), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	124 หมู่ 16 ตำบลดงมะดะ อำเภอมะแมลาว จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	ปรารธนา วงศ์ลังกา. (ผู้บรรยาย). (26 เมษายน 2568). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมของครูในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายศูนย์การพัฒนาการศึกษาตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 11 (หน้า 29-41). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
รางวัลที่ได้รับ	-

